

Växtskydds- året 2007

Halland, Skåne och Blekinge

INNEHÅLL

Av Torbjörn Ewaldz och Gunilla Berg

Inledning	3
Vädret 2006/07	4
Höstvete	8
Råg	15
Rågvete	18
Höstkorn	21
Vårvete	25
Vårkorn	28
Havre	32
Ärter	35
Höst- och vårraps	37
Potatis	41
Sockerbetor	44

INLEDNING

I denna skrift sammanfattas resultaten av prognos- och varningsverksamheten i Halland, Skåne och Blekinge under växtskyddsåret 2007. Redovisningen är kortfattad och består främst av tabeller och figurer.

Figur 1. Karta över Skåne med områdesindelning.

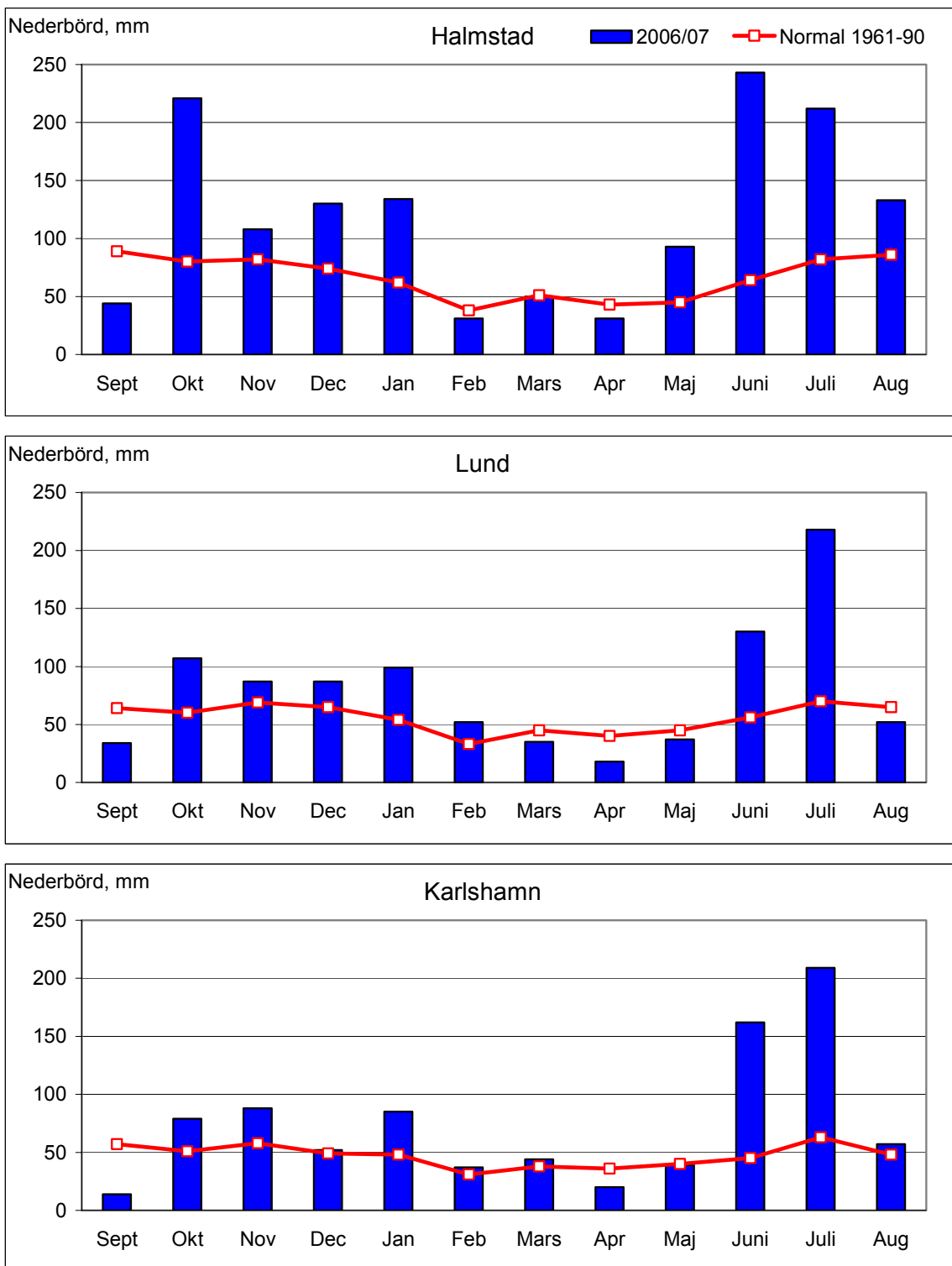
En del sortförsök för stråsäd utnyttjas inom prognos- och varningsverksamheten och då har tre till fyra sorter avlästs i samma försök, vilket resulterar i tre till fyra varningsfält.

Tabell 1. Antal varningsfält under 2007 för tolv grödor i sju områden.

Område	Höstvete	Råg	Rågvete	Höstkorn	Vårvete	Vårkorn	Havre	Ärt	Höstraps	Våraps	Potatis	S-betor	Σ
Halland	5	1	1	0	1	5	5	1	2	2	4	5	32
NV Skåne	17	2	0	4	1	11	7	2	2	1	2	2	51
SV Skåne	28	6	8	6	8	15	3	1	2	0	1	2	80
M Skåne	4	5	0	0	0	5	1	1	1	0	2	3	22
SÖ Skåne	19	3	1	2	1	9	0	2	2	0	4	4	47
NÖ Skåne	9	2	1	2	3	8	3	1	1	0	2	3	35
Blekinge	4	1	2	1	3	4	3	1	0	0	2	3	24
Σ	86	20	13	15	17	57	22	9	10	3	17	22	291

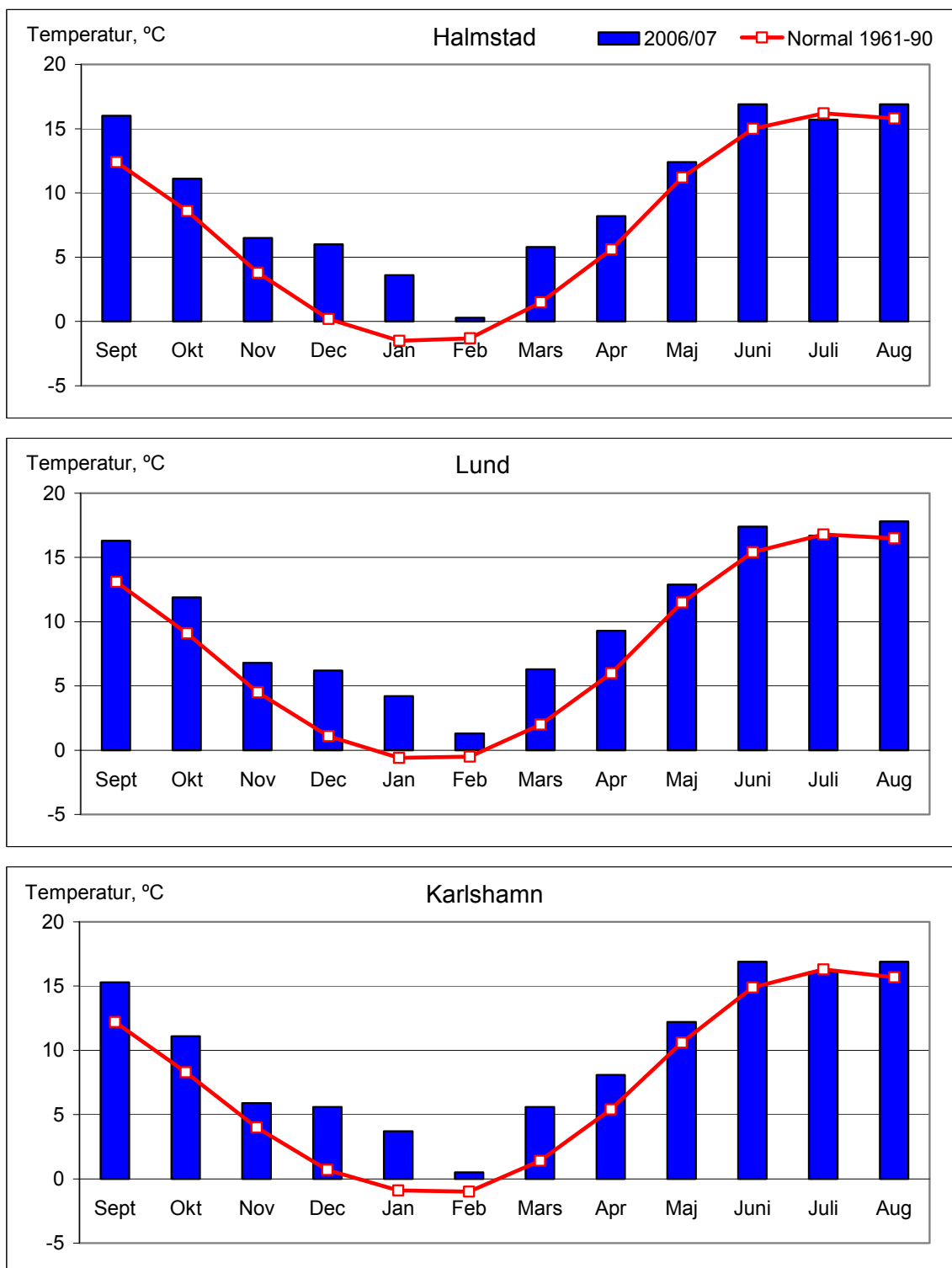
VÄDRET 2006/07

Växtodlingsåret var som helhet ovanligt varmt och nederbördsrikt. Hösten inleddes med en varm och torr september, vilket gjorde att höstsådden kunde påbörjas i normal tid trots en extremt blöt augusti 2006. Hela hösten var sedan ovanligt varm med medeltemperatur på ca fyra grader över normalt, vilket medförde att höstsådda grödor

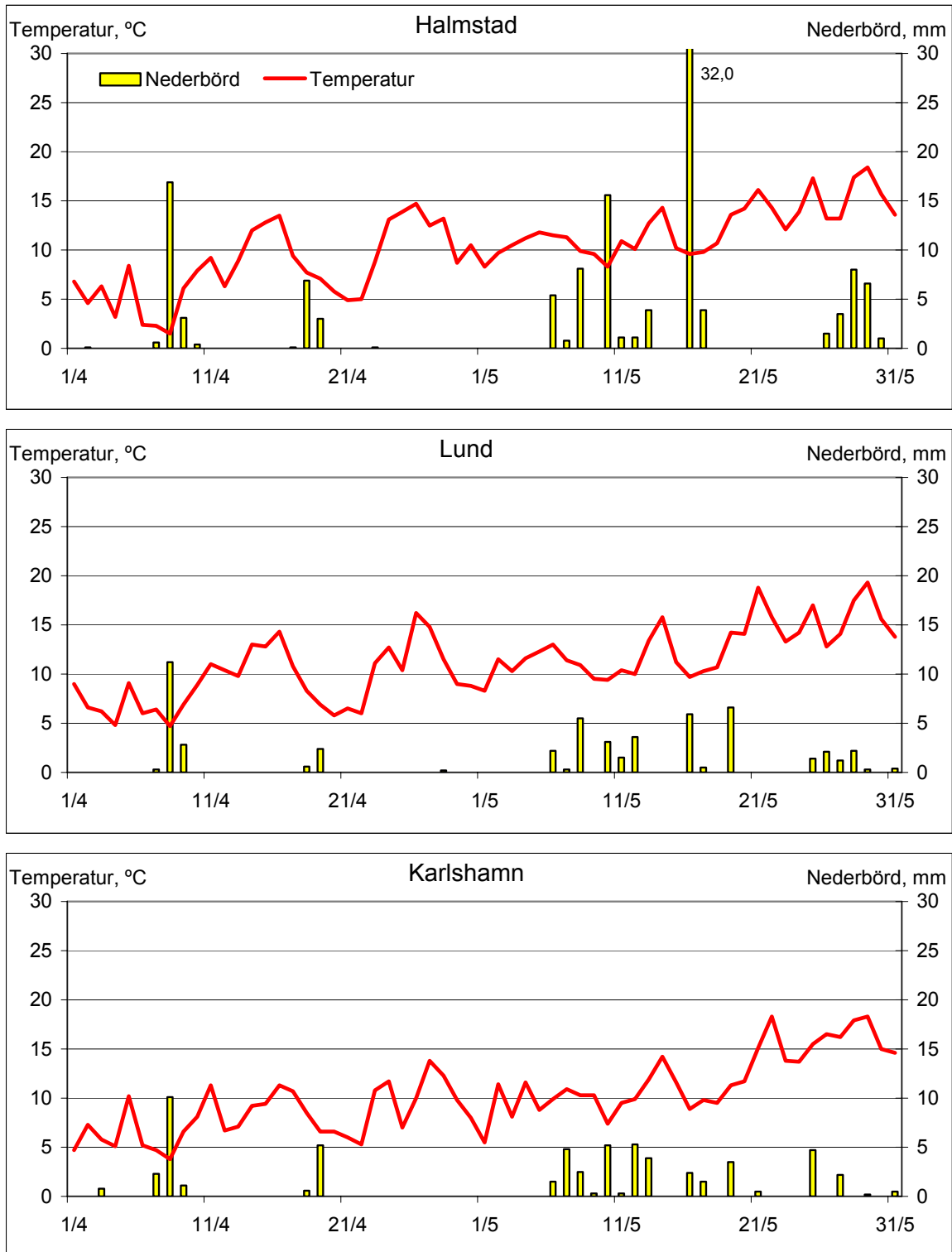
Figur 2. Månadsvis nederbörd vid tre olika platser 2006/07 (enl. SMHI).

fortsatte sin tillväxt ända in i december. Vintern fortsatte att vara väldigt mild, särskilt december och januari. Under februari kom en del nederbörd i form av snö, men medeltemperaturen var ändå någon grad högre än normalt. Våren kom tidigt – mars var ovanligt varm, med en medeltemperatur på fyra grader över det normala, samt torr och solig, vilket medförde ett ovanligt tidigt vårbruk. Det föll lite regn i första delen av april

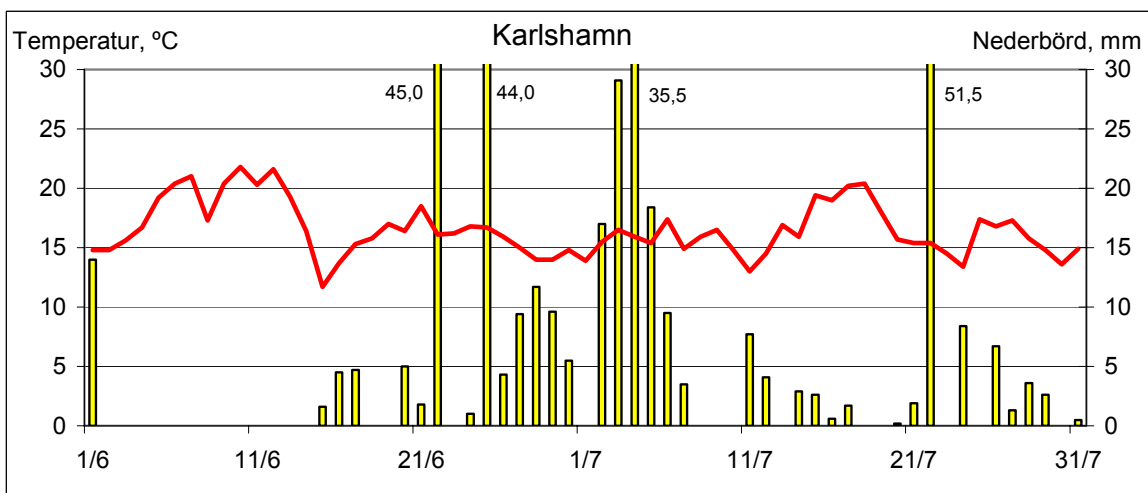
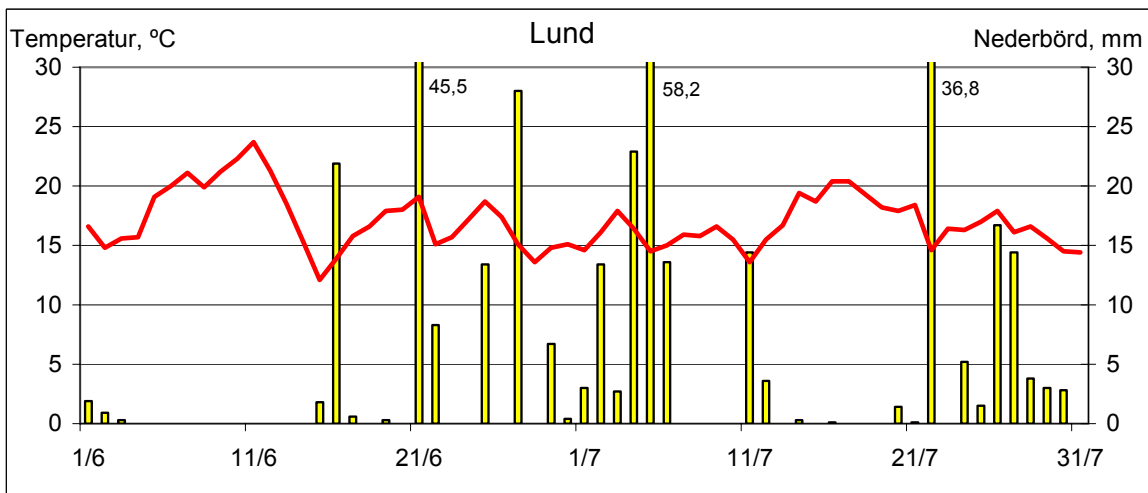
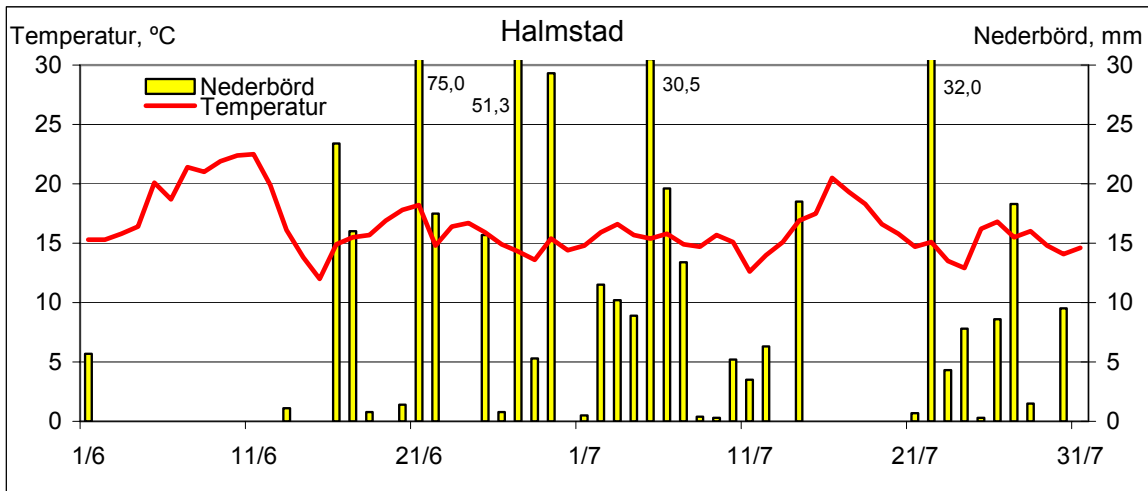
Figur 3. Månadsvis temperatur vid tre olika platser 2006/07 (enl. SMHI).

men därefter följde en månad med torrt väder. Maj var varm med normal nederbörd. I mitten av juni slog vädret om och flera kraftiga oväder med storm och mycket stora regnmängder följde på varandra under resten av juni och juli. Sammanlagd nederbörd för juni och juli blev 350-450 mm, vilket ska jämföras mot normala 110-150 mm.

Figur 4. Dygnsvis nederbörd och medeltemperatur april-juli 2007 vid tre olika platser.

Detta ledde till översvämmande fält, syrebrist och mycket liggsäd. I augusti stabiliserades vädret något med regnmängder som var i stort sett normala.

Dygnsnederbörd överstigande 30 mm anges med siffror.

HÖSTVETE

Sammanfattning

Den osedvanligt varma hösten, då medeltemperaturerna var mer än tre grader högre än normalt fram till december, ledde till att höstsäden tillväxte under hela hösten 2006. Detta gav ovanligt frodiga bestånd, men eftersom vintern var mild och snöfattig blev skadorna av utvintringssvampar mycket små. Våren var också varm men även torr och höstvetet utvecklades därför tidigt, med axgång redan i månadskiftet maj/juni. Allt regn under senare delen av juni och juli medförde emellertid att grödorna stod gröna länge med en lång inlagringsperiod och växtsäsongen blev således ovanligt lång.

Angreppen av **rödsotvirus** i höstvete var ovanligt starka. Detta kan kopplas till den varma och långa hösten 2006 då det förekom mycket bladlöss, som kunde infekterera plantorna. I början av maj noterades därför ett ganska stort antal fält med angrepp av rödsotvirus där smittspridning hade skett redan under hösten. Angreppen var störst i kustnära trakter, men endast i ett mindre antal fält var skadorna allvarliga.

Risken för **stråknäckare** bedömdes vara något förhöjd efter den milda och fuktiga vintern. Torrt väder under mars och april minskade dock risken och vårgraderingarna visade att angreppen var måttliga. Angreppen utvecklades också måttligt och vid sommargraderingen översteg endast 4 % av fälten skadetröskeln. Den kraftiga liggsäd som förekom var till allra största delen orsakad av mycket regn i kombination med blåst under sommaren.

Som vanligt förekom angrepp av **svartpricksjuka** tidigt på säsongen. Sjukdomen utvecklades dock ganska långsamt under våren. Det var först efter blomning, i mitten av juni, som angreppen utvecklades kraftigt – den långa säsongen med mycket regn medförde att slutangreppen blev omfattande och orsakade stora skördeföruster. **Vetets bladfläcksjuka (DTR)** förekom i mycket liten utsträckning och det var endast i något enstaka riskfält som angrepp förekom.

Både **mjöldagg** och brunrost noterades redan under hösten 2006. En viss ökning av mjöldaggen skedde under stråskjutningen och i mottagliga sorter utvecklades angreppen kraftigt. Det var främst i sorten Tulsa som angreppen blev mycket starka.

Säsongen 2006/07 kan karakteriseras som ett år med **ovanligt stora rostangrepp**. Angreppen av **brunrost** har inte varit så höga sedan 1988. Kraftiga angrepp av brunrost förekom även i övriga norduropeiska länder. Angrepp registrerades tidigt på säsongen i flera fält men tilltog först i samband med axgången för att senare eskalera i slutet av juni och början av juli. Stora sortskillnader registrerades men även områdesvisa skillnader noterades med de största angreppen i södra och västra Skåne.

Även **gulrost** förekom i större utsträckning jämfört med de senaste åren. Angreppen började som små enstaka fläckar i fälten i slutet av maj för att sedan öka kraftigt under första veckan i juni. I vissa sorter, såsom Akteur, Robigus men även Gnejs och Tulsa, nådde utbrotten ansenlig storlek innan angreppen stoppades upp pga det mycket varma väder som rådde 9-11 juni.

Sädesbladlössen höll sig på en mycket låg nivå under hela säsongen. Endast ca 5 % av varningsfälten uppnådde bekämpningströskeln. Angrepp av **röd vetemygga** förekom med fyra fält överskridande skadetröskeln. Förekomsten av **gul vetemygga** var däremot mycket liten. Väderleken under höstvetets blomning var högtrycksbetonad och därmed ogynnsam för angrepp av **axfusarios**. De resultat som hittills redovisats från undersökningar av fusariumtoxiner visar också på låga DON- och ZEA-halter.

Omfattning och sortfördelning

Tabell 2. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i höstvetete år 2007.

	Ambition	Cubus	Gnejs	Hermann	Jenga	Kris	Olivin	Opus	Tulsa	Övr	Summa
Halland	0	0	0	0	0	1	1	0	2	1	5
NV Skåne	1	2	2	1	0	4	0	3	4	0	17
SV Skåne	2	1	7	1	2	3	1	2	4	5	28
M Skåne	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	4
SÖ Skåne	1	3	3	1	1	2	0	3	2	3	19
NÖ Skåne	0	1	1	0	0	1	1	1	4	0	9
Blekinge	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	4
Summa	4	8	13	3	3	13	3	11	18	9	86

Stråbassjukdomar

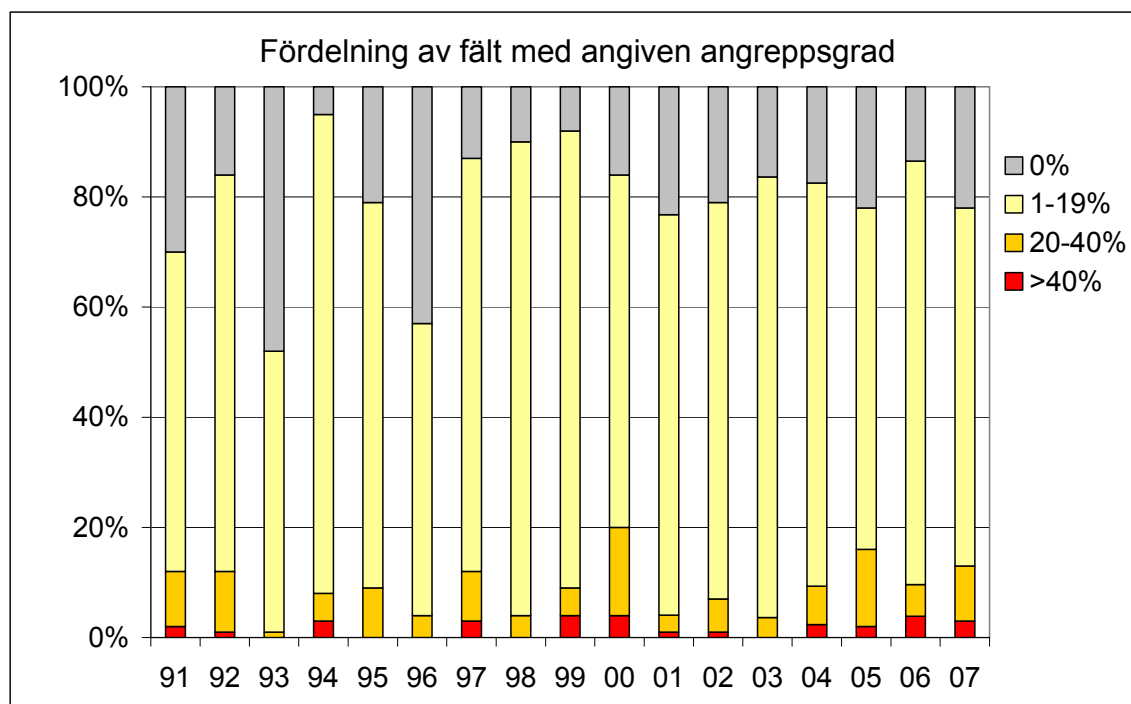
Rotdödare

Tabell 3. Angrepp av rottdödare (index 0-100) i höstvetete, områdesvis, 1999-2007.

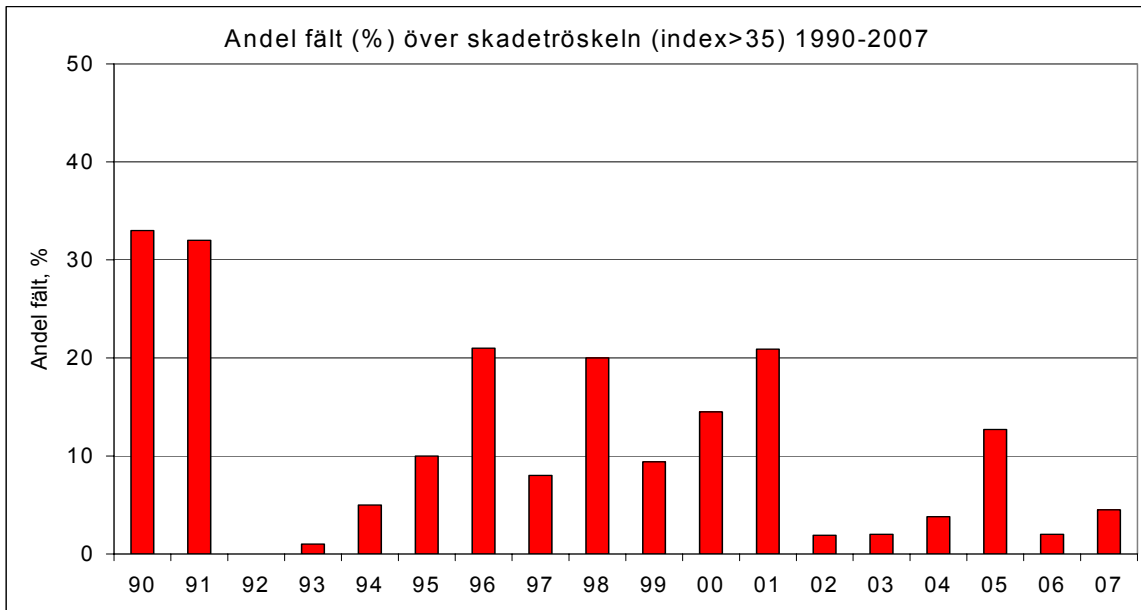
Område	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Halland	4	7	9	11	7	7	2	6	7
NV Skåne	6	13	8	5	7	6	9	4	6
SV Skåne	11	11	10	6	4	3	8	5	5
M Skåne	7	10	8	6	17	1	9	2	2
SÖ Skåne	8	21	8	4	5	6	4	5	4
NÖ Skåne	10	4	10	2	7	4	7	1	6
Blekinge	3	-	10	2	4	1	1	17*	5
Medelvärde	7	11	9	5	7	4	6	5	5

* Inklusive ett avvikande värde (58) av fyra prov

Stråknäckare

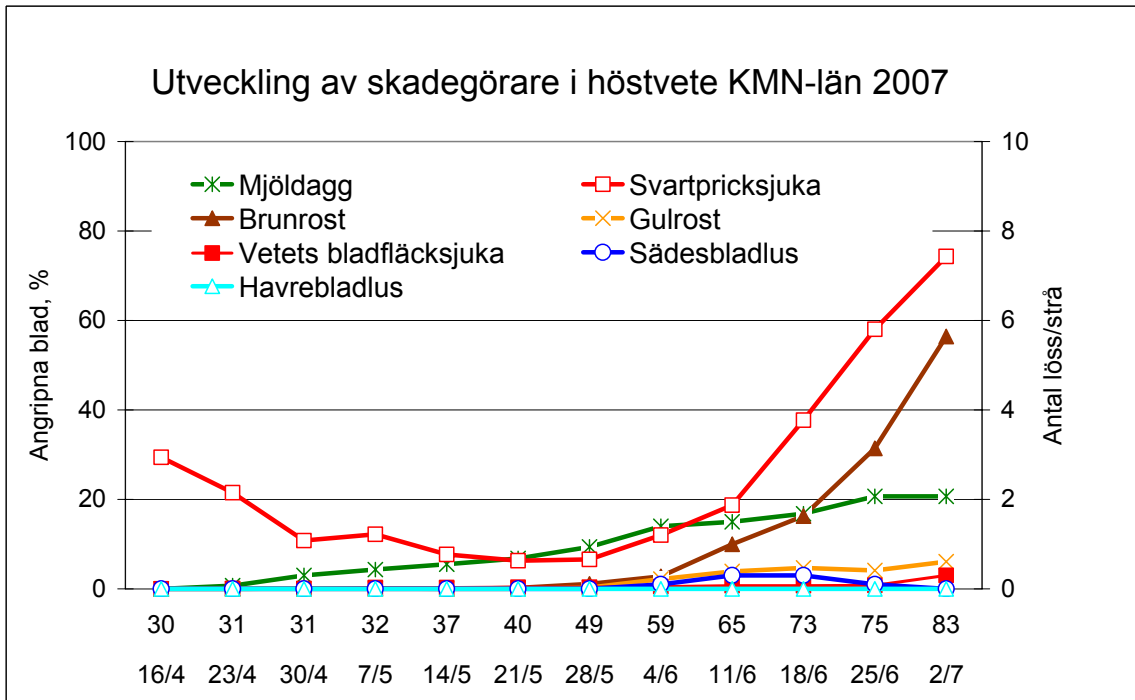
Figur 5. Angrepp (% angripna skott) av stråknäckare under våren i höstvetete 1991-2007. Gradering i DC 30-32. Årligen undersöks ca 60 fält.

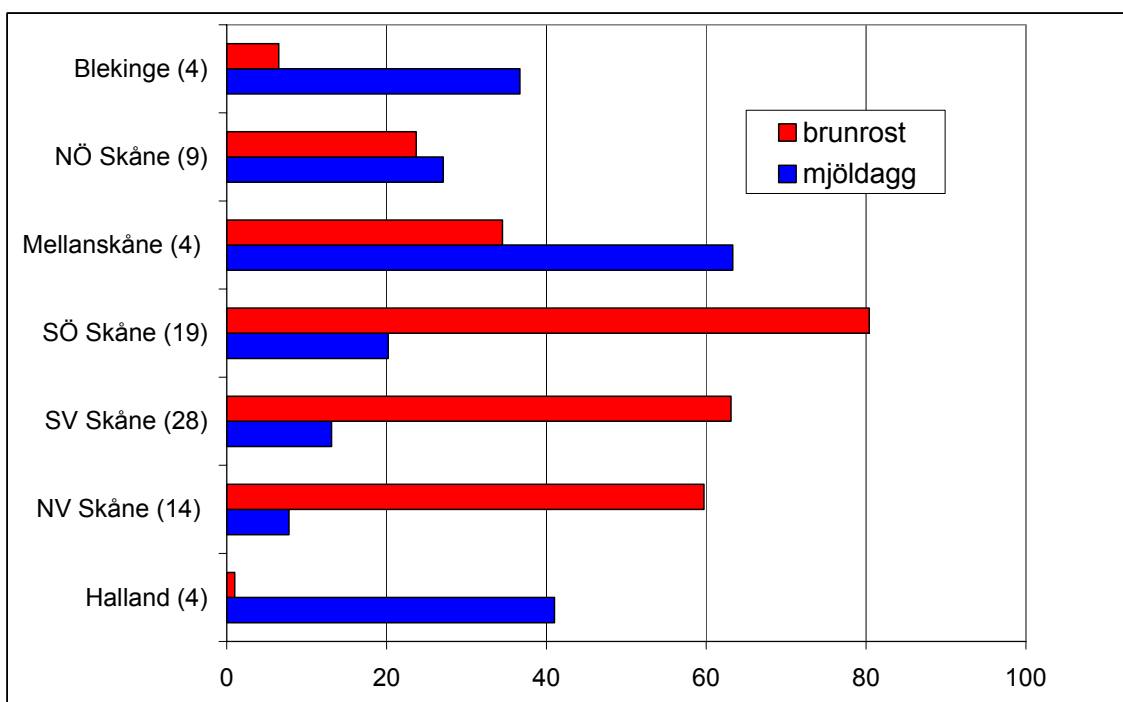
Figur 6. Andel undersökta fält i höstvetete som överskridit skadetröskeln (index 35) för stråknäckare i DC 75 under 1990-2007. Årligen undersöks ca 60 fält.

Bladsjukdomar och insektsangrepp

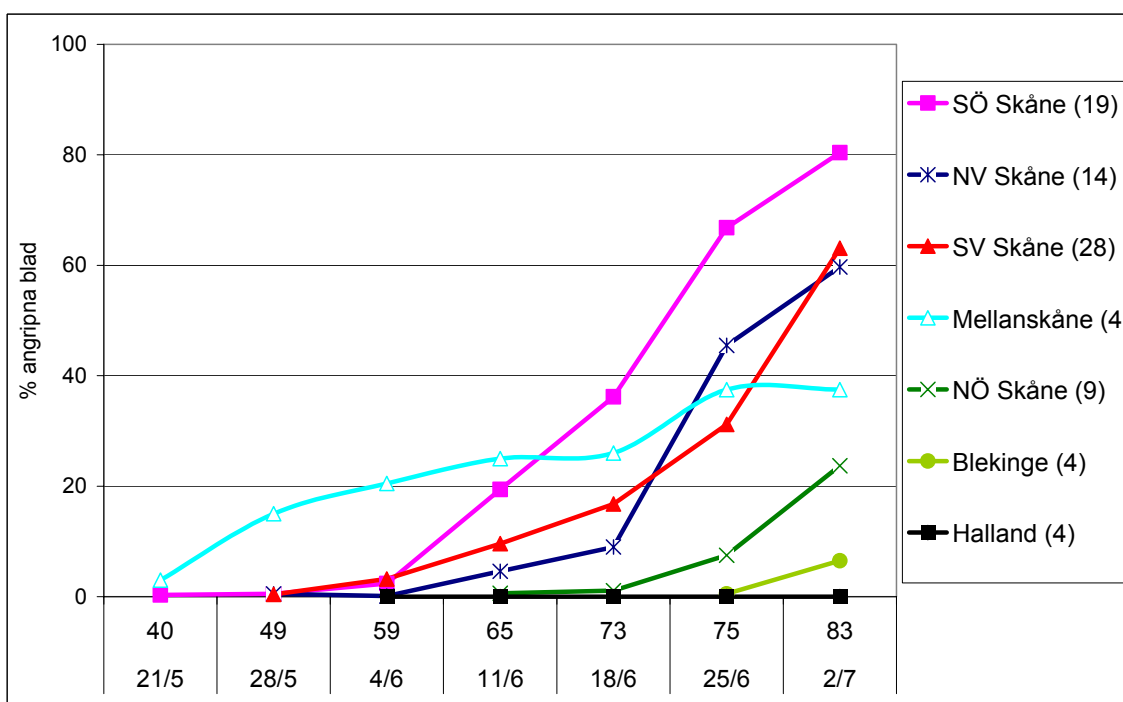
Allmänna nivåer

Figur 7. Skadegörarutveckling i höstvetete 2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

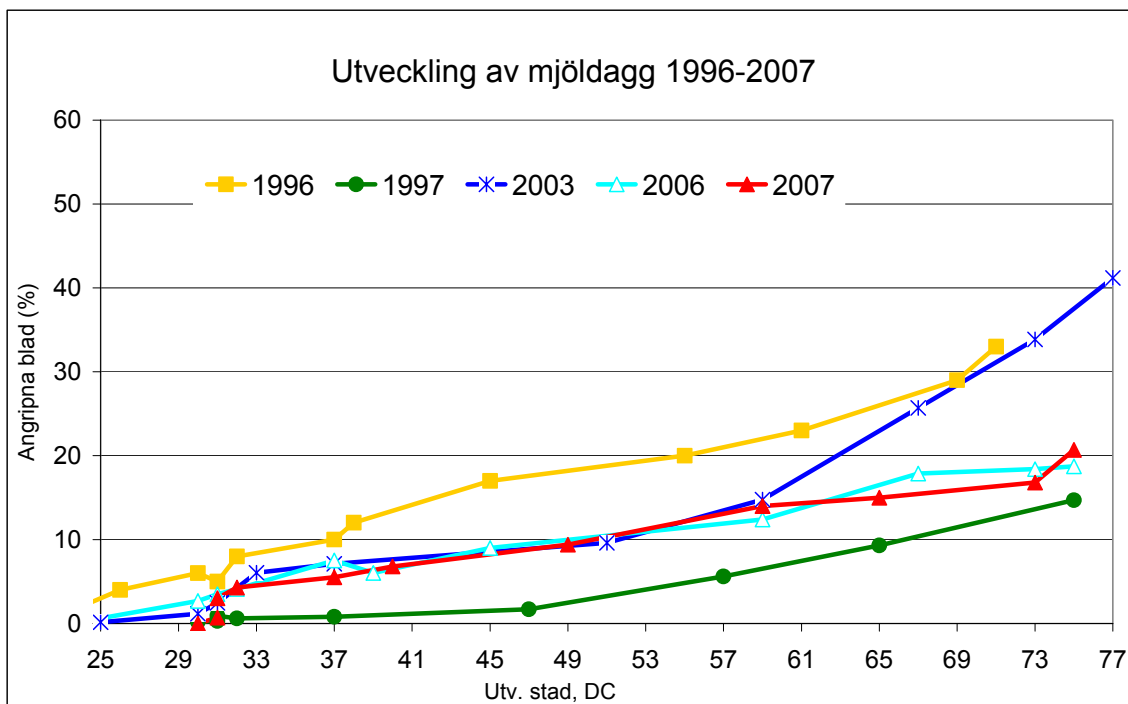
Figur 8. Områdesvisa slutangrepp (% angripna blad) av mjöldagg och brunrost 2007. Observera att antalet fält () och sorter varierar mellan områdena.

Figur 9. Utveckling av angreppen av brunrost i höstvetete i olika områden 2007.

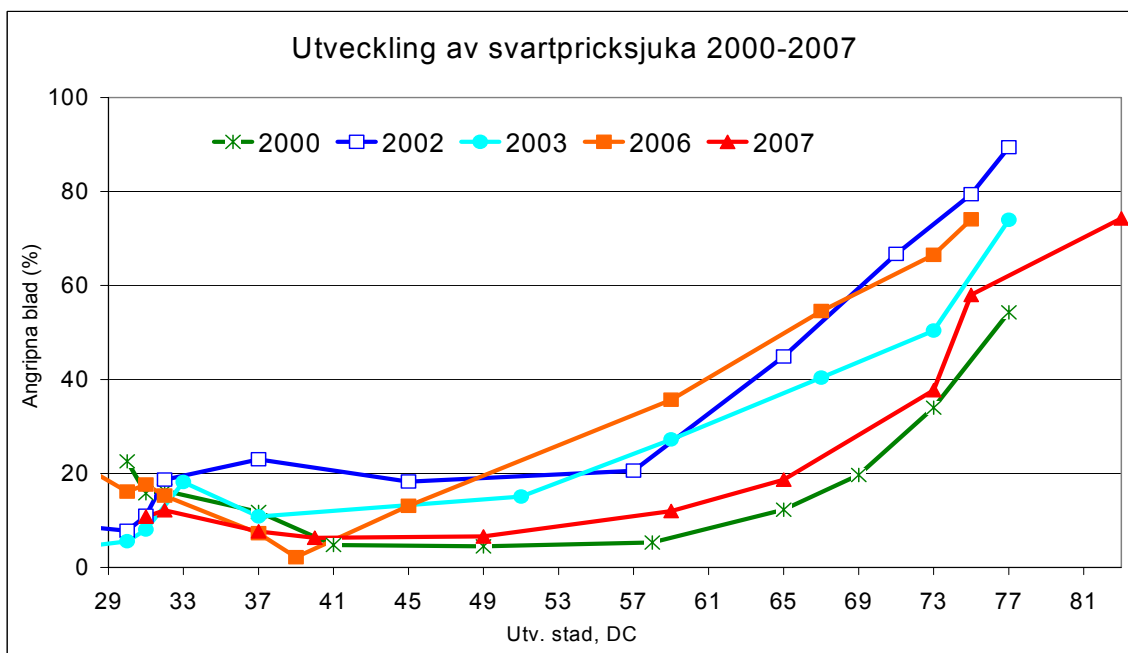
Årsvisa jämförelser

Mjöldagg

Figur 10. Utveckling av mjöldagg i höstvetete 2003-2007 samt extremåren 1996 och 1997. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Svartpricksjuka

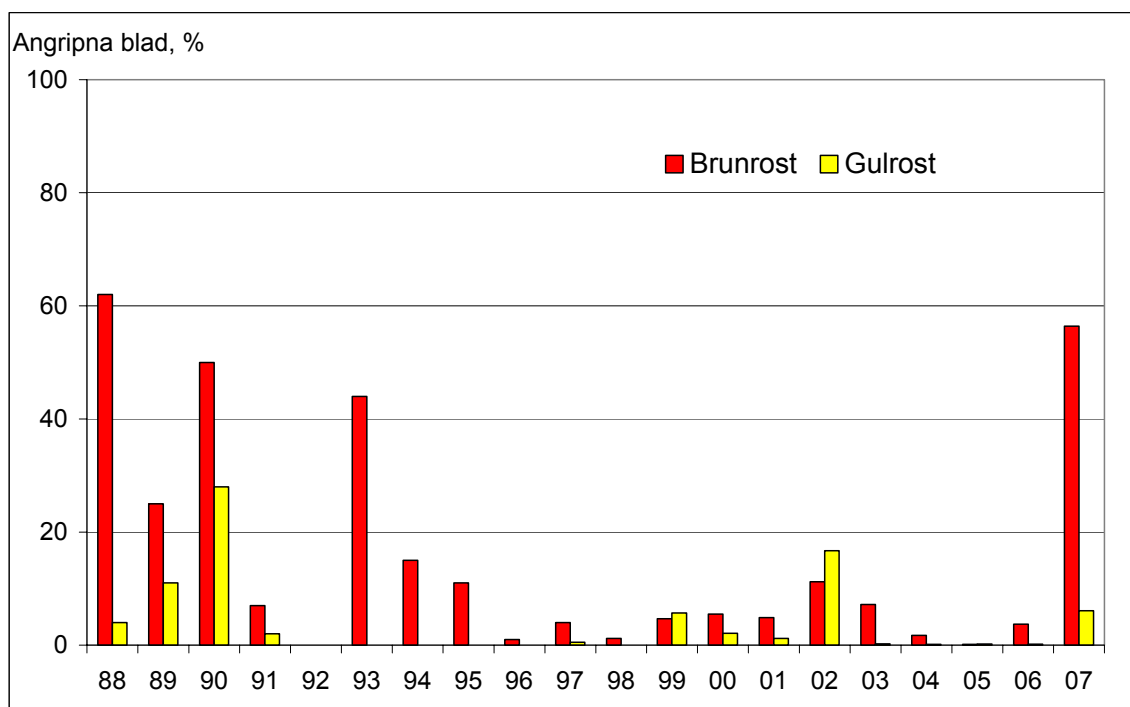
Figur 11. Utveckling av svartpricksjuka i höstvetete 2000-2007. Svartpricksjuka och DTR särskildes inte under 2000-2004. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Tabell 4. Ackumulerad nederbörd¹ (mm) före och efter höstvetets axgång, angrepp av bladfläcksvampar i varningsfälten samt snitt merskördar från olika svampförsök i Skåne 88-07.

År	Axgång DC 55	Ackumulerad nederbörd ¹ (mm), före och efter axgång (DC 55)		Bladfläcksv. medelv KMN-län % angr blad DC 75-80	Merskörd för behandling i			
		4 v före	4 v efter		DC 47-60 (en behandling) kg/ha		DC 37+59 kg/ha	
	Datum				Tilt Top 0,8 l/ha	Amistar 1,0 l/ha	Comet 0,5 l/ha	Proline 2x0,4 l/ha
1988	16/6	35	86	71	840			
1989	14/6	24	21	20	80			
1990	12/6	35	87	56	1330			
1991	27/6	98	71	62	970			
1992	12/6	0	2	9	200			
1993	5/6	17	41	8	330			
1994	20/6	52	16	30	220	-40*		
1995	19/6	58	19	64	475	850*		
1996	24/6	35	70	70 ^x	805	1740		
1997	23/6	29	51	75	350	1150		
1998	12/6	38	99	85	625	1145		
1999	17/6	65	43	82		1195		
2000	2/6	52	38	54		605*		
2001	13/6	38	51	74		650		
2002	8/6	40	110	89		1360**	2050**	
2003	12/6	54	70	74		950***	1080***	
2004	11/6	18	124	77	+980****			+1270****
2005	11/6	43	30	54				+620
2006	17/6	68	17	74				+610
2007	2/6	61	99	74				+1350

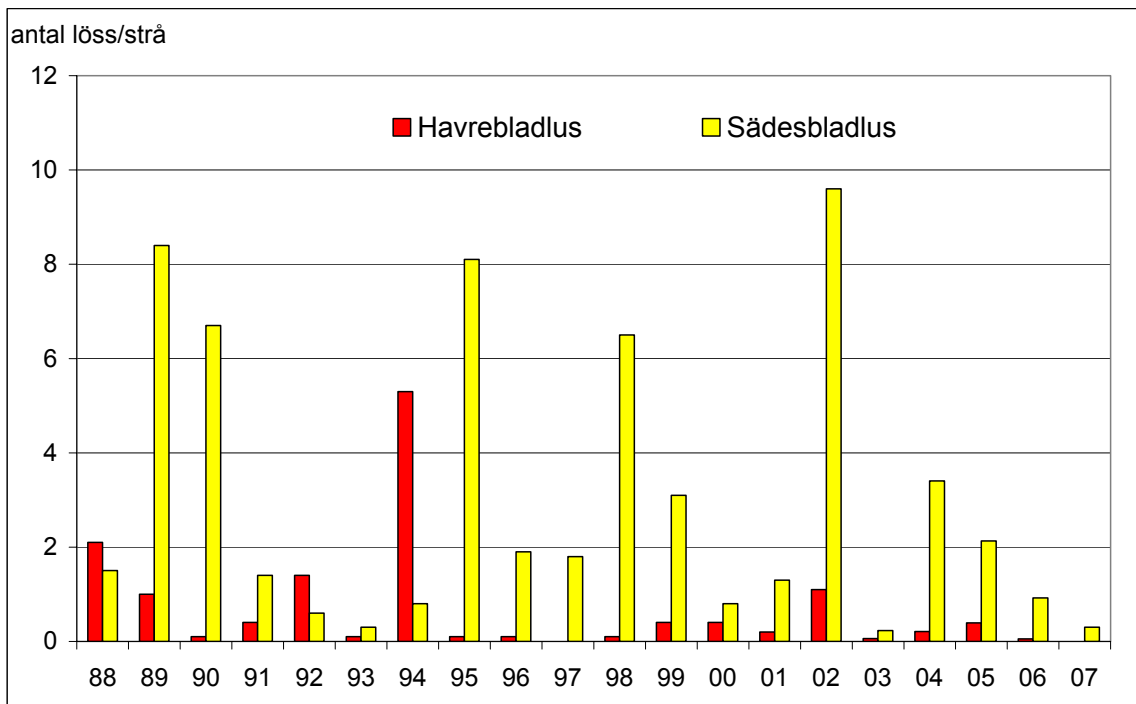
¹=medeltal av sex väderstationer i Skåne ^x DC 71 * Få försök ** Dos 0,5 l/ha, fyra försök
 *** Fem försök med Amistar + Juventus (0,5+0,5 l/ha) och Comet + Juventus (0,5+0,5 l/ha)
 **** Fem försök med Amistar Duo 2x0,5 l/ha (azoxystrobin+propikonazol) samt Proline 2x0,4 l/ha

Rost

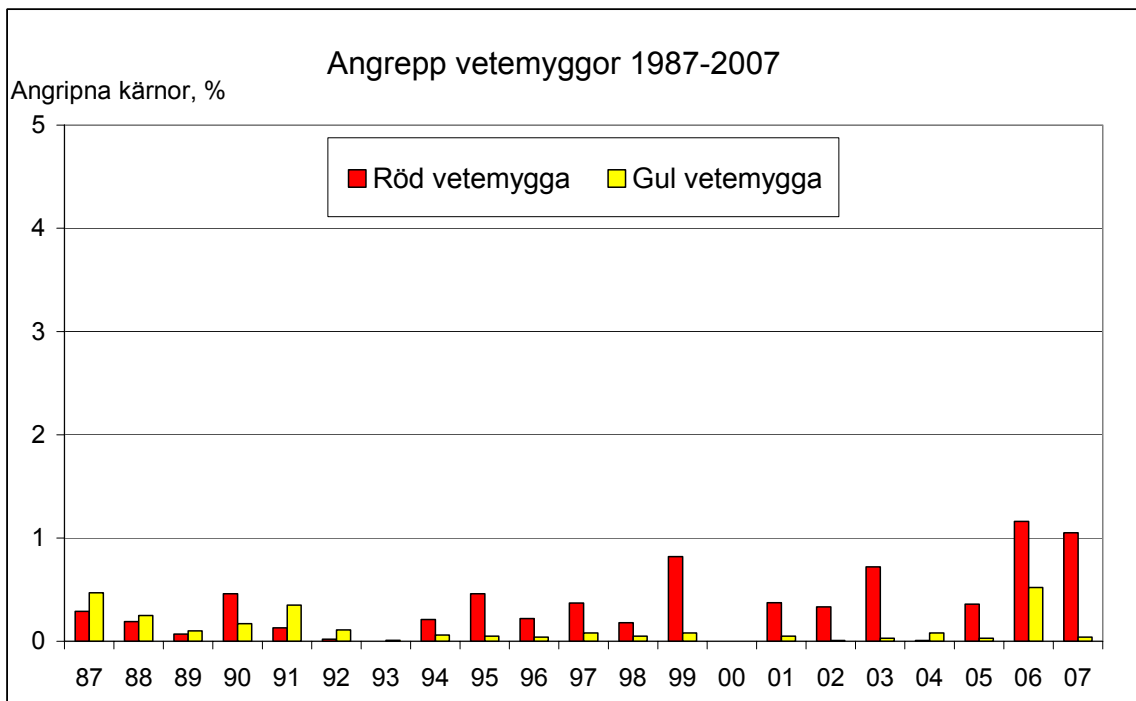
Figur 12. Slutangrepp (DC 75) av brunrost och gulrost i höstvete 1988-2007.

Bladlöss

Figur 13. Genomsnittligt maxangrepp av havre- och sädesbladlöss i höstvetete 1988-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Vetemyggor

Figur 14. Andel kärnor (%) som angripits av röd- respektive gul vetemygga i höst- och vårvete 1987-2007. Medeltal för Skåne, Blekinge och Halland.

RÅG

Sammanfattning

Brunrosten var den allvarligaste sjukdomen i rågen 2007. Redan i april fanns angrepp av brunrost i en del fält men det var först efter axgången som angreppen ökade kraftigt. Angreppen var starka i hela området men stora sortskillnader förekom. Angreppen av sköldfläcksjuka blev ovanligt små. Mjöldagg uppträdde tidigt men angreppen utvecklades långsamt och slutangreppen blev måttliga. En del tripsskador registrerades, däremot var förekomsten av bladlöss mycket liten. Förekomsten av mjöldryga var liten.

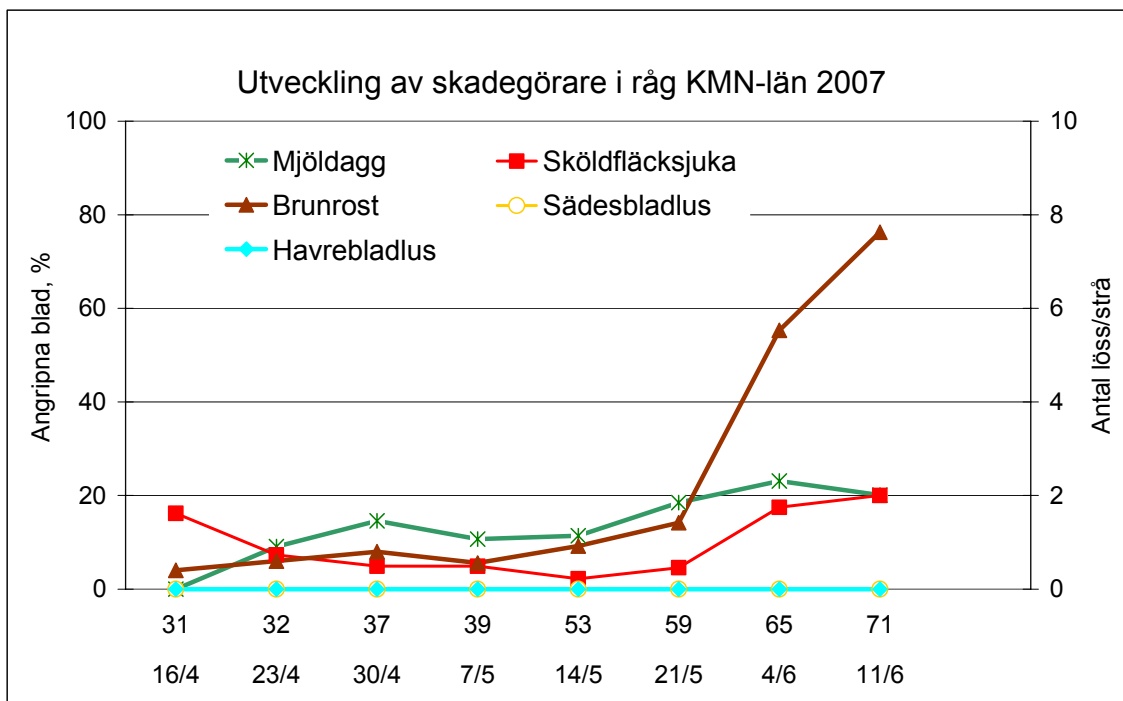
Omfattning och sortfördelning

Tabell 5. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i råg 2007.

Sort	Askari	Matador	Picasso	Rorik	Visello	Övr	Summa
Halland	0	0	0	0	0	1	1
NV Skåne	0	0	0	1	1	0	2
SV Skåne	1	1	0	2	2	0	6
M Skåne	2	1	0	1	1	0	5
SÖ Skåne	0	0	1	2	0	0	3
NÖ Skåne	0	1	0	1	0	0	2
Blekinge	0	0	0	1	0	0	1
Summa	3	3	1	8	4	1	20

Bladsjukdomar och insektsangrepp

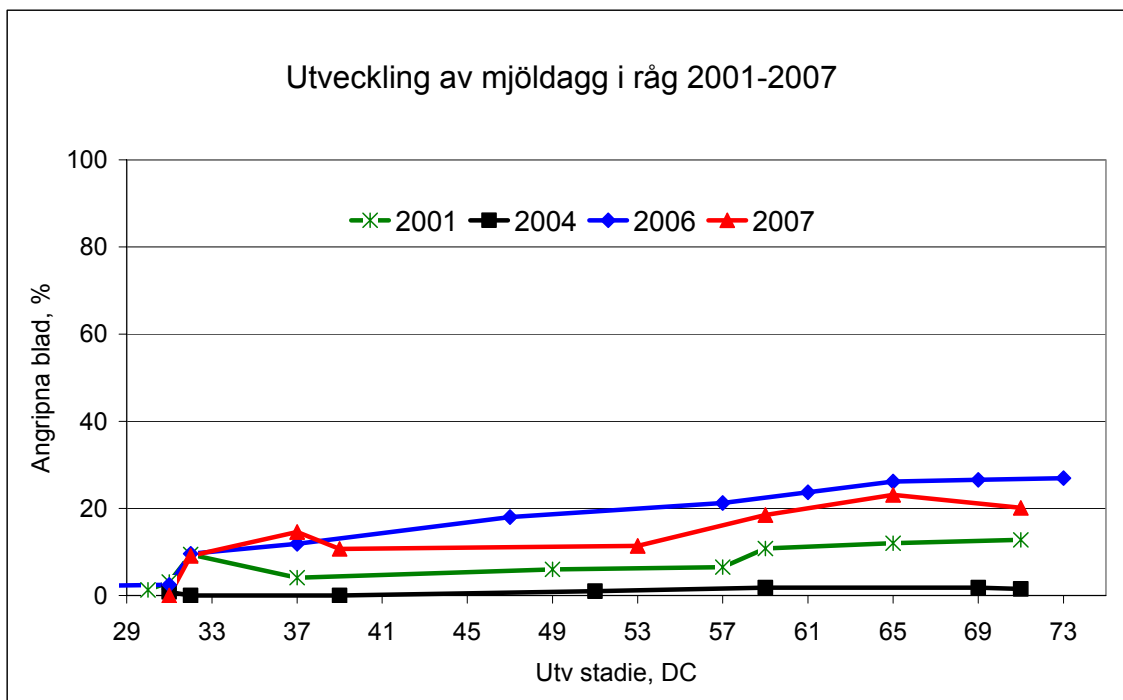
Allmänna nivåer

Figur 15. Skadegörarutveckling i råg 2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

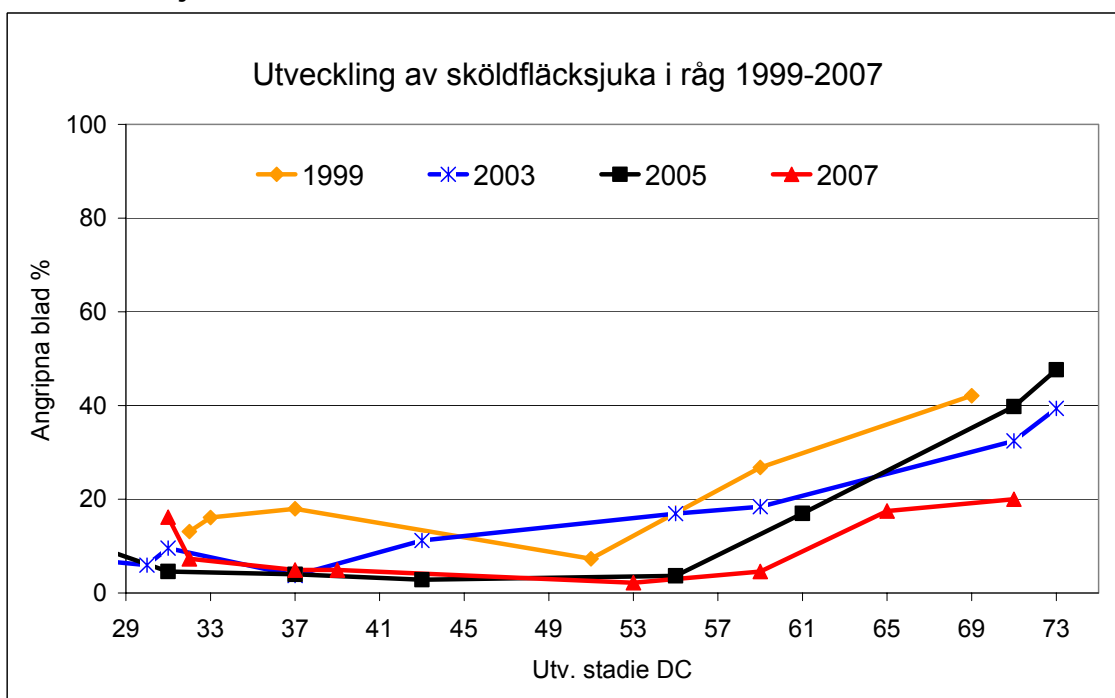
Årsvisa jämförelser

Mjöldagg

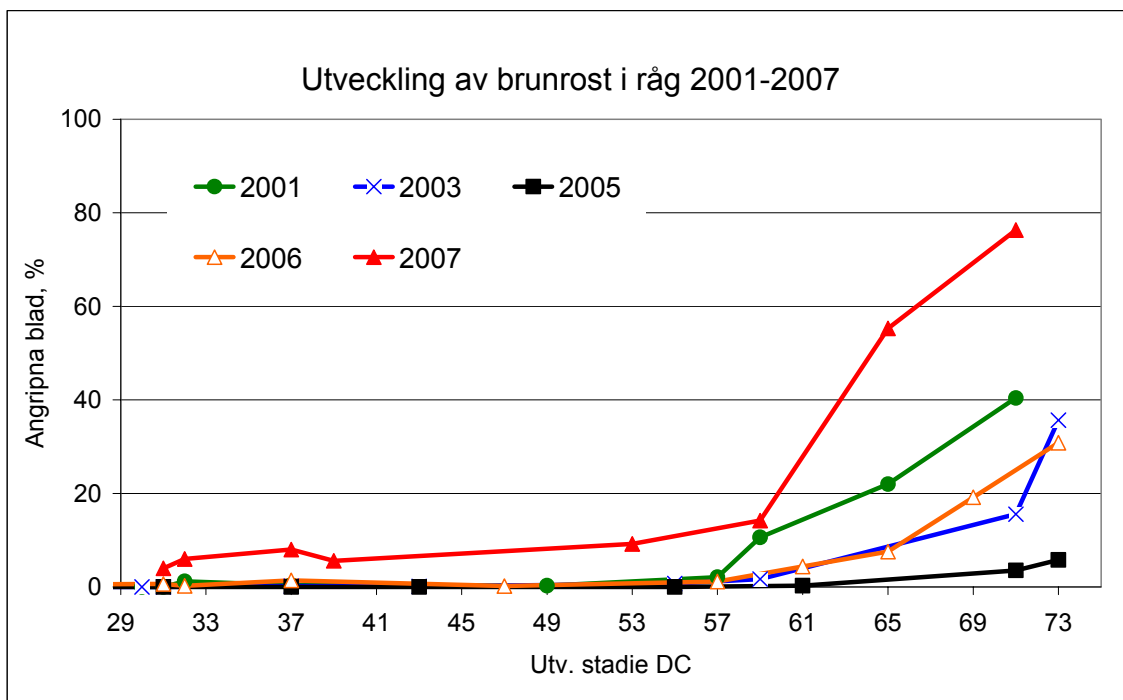
Figur 16. Utveckling av mjöldagg i råg 2001-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Sköldfläcksjuka

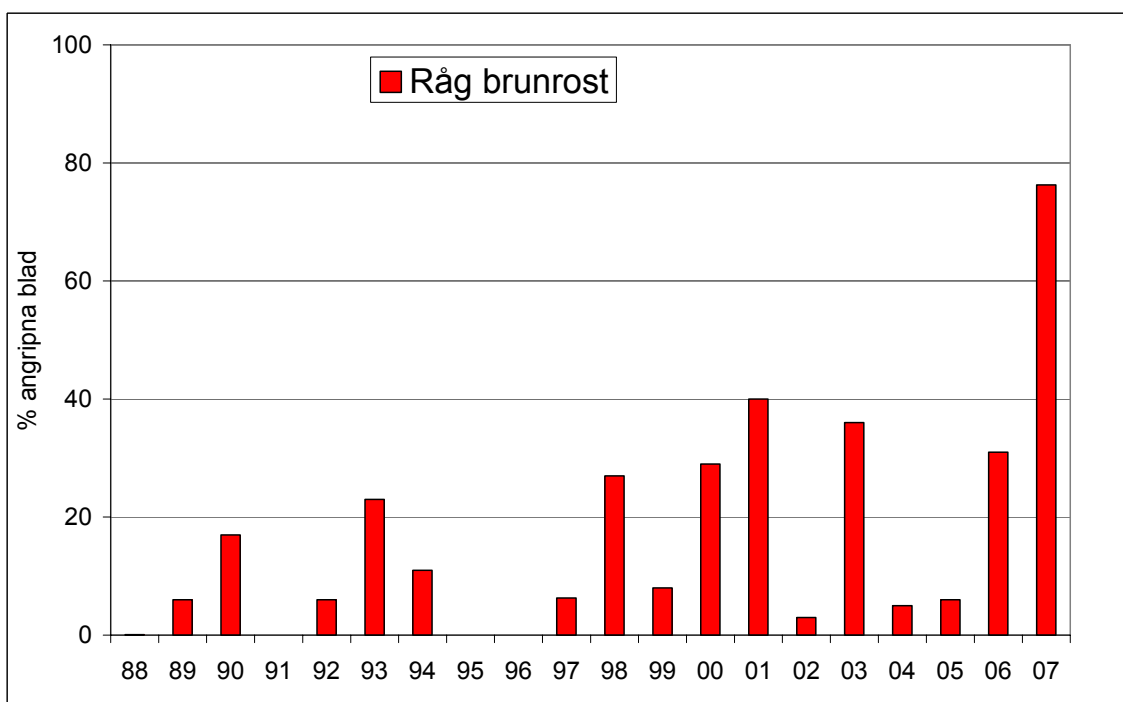

Figur 17. Utveckling av sköldfläcksjuka i råg 1999-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Brunrost

Figur 18. Utveckling av brunrost i råg 2001-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Figur 19. Slutangrepp av brunrost i råg 1988-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Insekter

Förekomsten av **trips** strax före axgång var något större 2007 än under de senaste åren och bekämpningströskeln uppnåddes i ca 35 % av fälten. Vid mjölkmodnad konstaterades tripssymptom på 20 % av flaggbladsslidorna (variation 4-80 %).

RÅGVETE

Sammanfattning

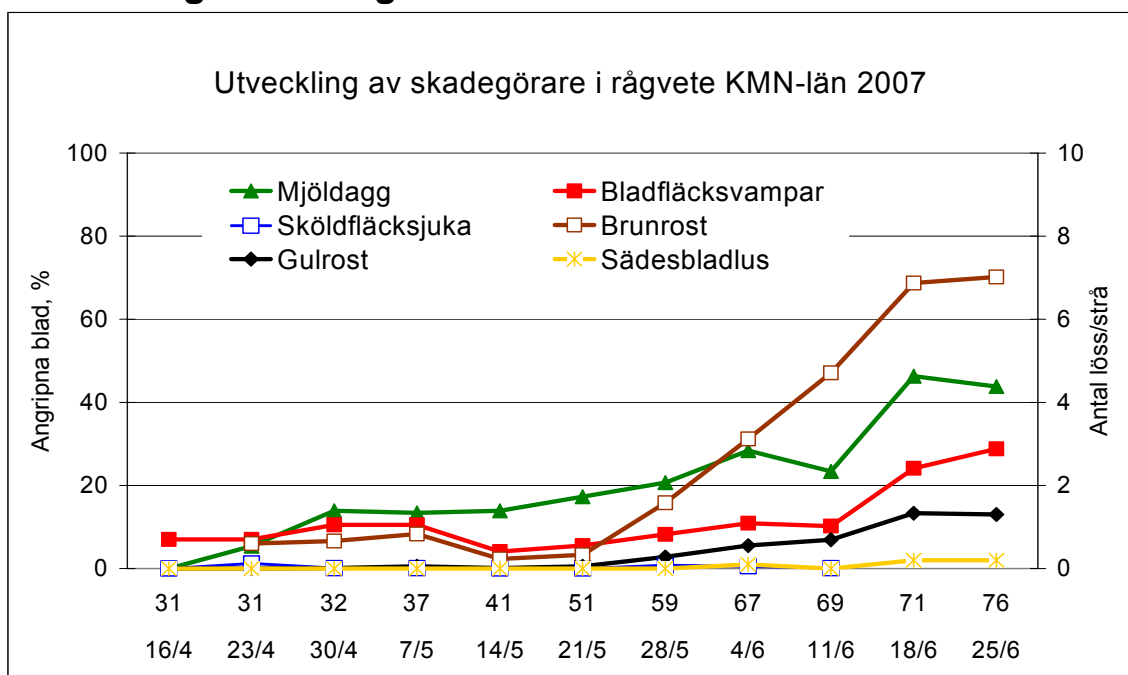
Angrepp av såväl gulrost som brunrost konstaterades i hela området men det var brunrost som var den mest betydelsefulla sjukdomen i rågvetet 2007. Gulrost var av betydelse endast i enstaka fält. Etablerade angrepp av brunrost förekom redan i mitten av april och utvecklades snabbt vilket ledde till mycket kraftiga slutangrepp. Stora sortskillnader i mottaglighet noterades. I enstaka rågvetefält förekom angrepp av rödsotvirus som en följd av den ovanligt varma hösten 2006. Rödsotvirus spelar dock mindre roll i rågvete jämfört med höstkorn och höstvetete. Mjöldagg förekom i ganska stor omfattning. Det är först under de senaste tre till fyra åren som det noterats mjöldagg av någon betydelse i rågvete. Betydelsen av svartpricksjuka och vetets bladfläcksjuka var måttlig och sköldfläcksjukan betydelselös. Angreppen av stråknäckaren var måttliga och av samma storlek som ifjol. Förekomsterna av trips och bladlöss var också små.

Omfattning och sortfördelning

Tabell 6. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i rågvete år 2007.

Sort	Algalo	Dinaro	Fidelio	Trimester	Triticon	Summa
Halland	0	1	0	0	0	1
NV Skåne	0	0	0	0	0	0
SV Skåne	2	2	2	1	1	8
M Skåne	0	0	0	0	0	0
SÖ Skåne	1	0	0	0	0	1
NÖ Skåne	1	0	0	0	0	1
Blekinge	1	0	1	0	0	2
Summa	5	3	3	1	1	13

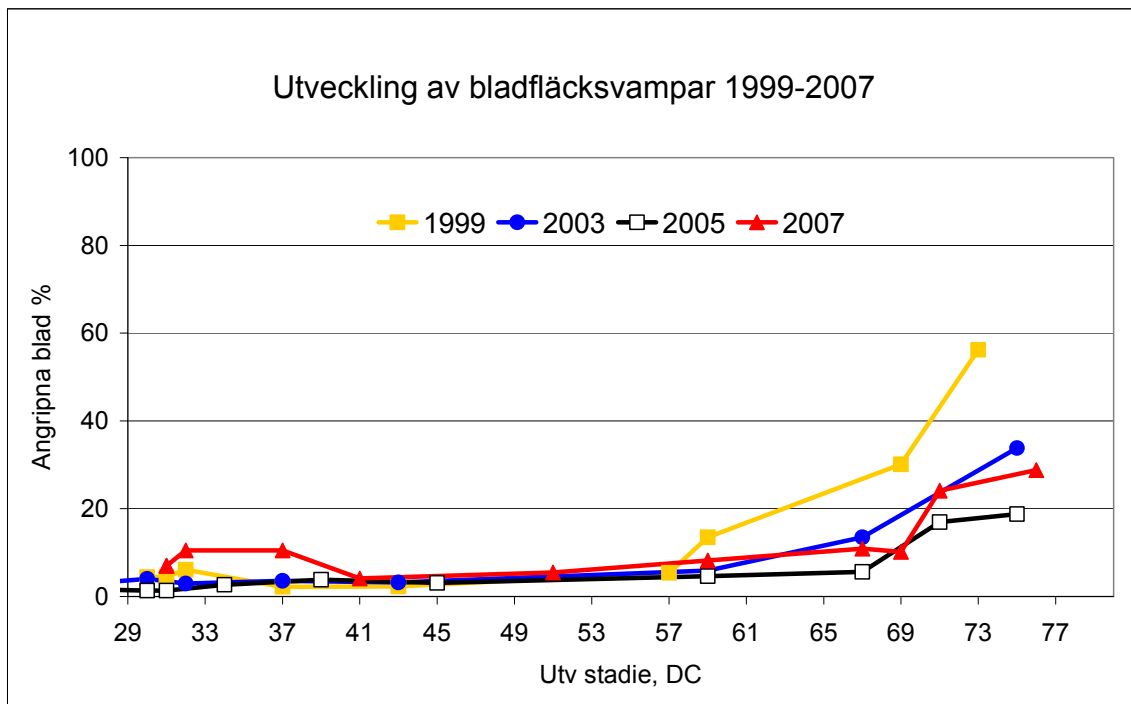
Utveckling av skadegörare 2007 - Allmänna nivåer

Figur 20. Skadegörarutveckling i rågvete 2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

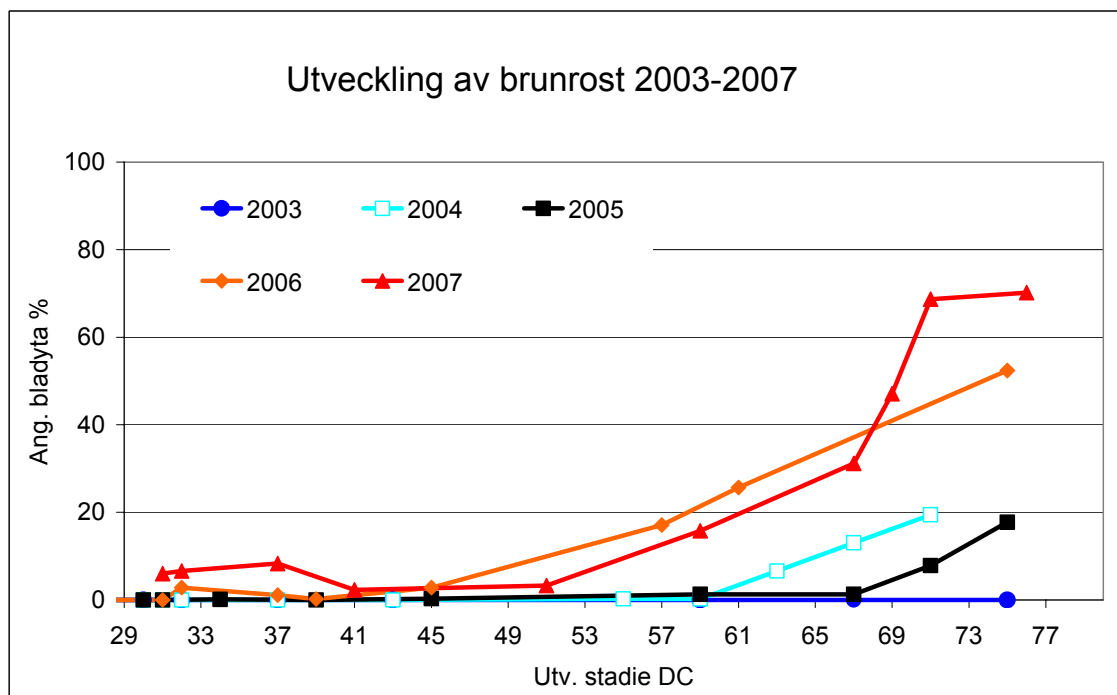
Årsvisa jämförelser

Bladfläcksvampar

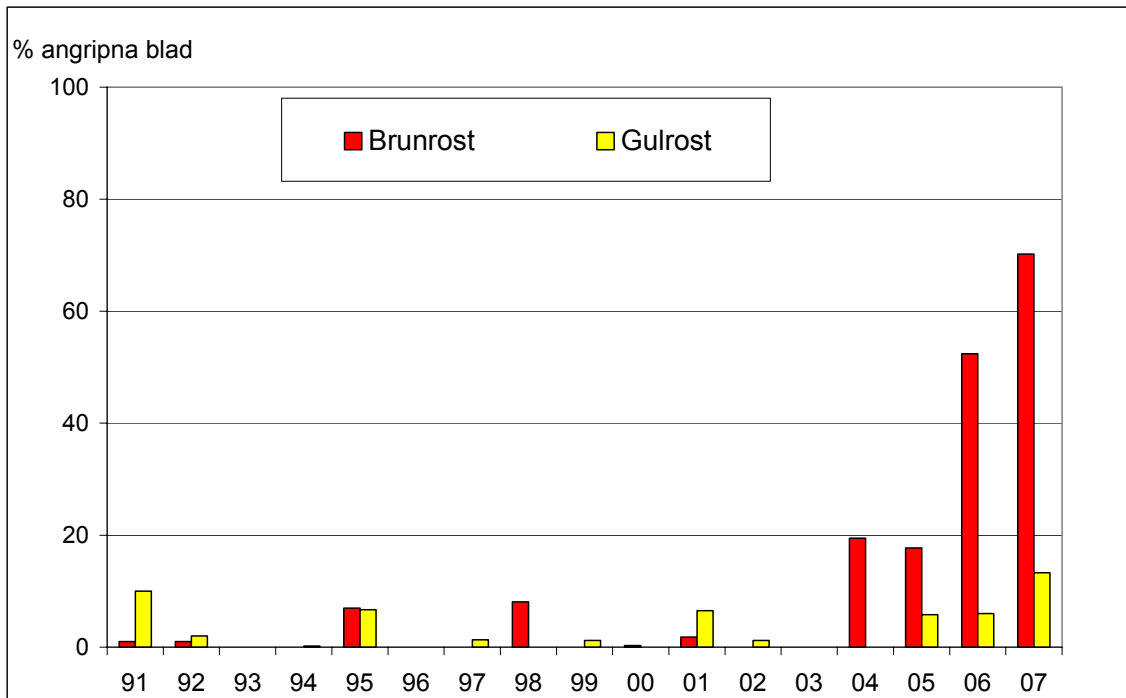

Figur 21. Utveckling av bladfläcksvampar i rågvete 1999-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Brunrost

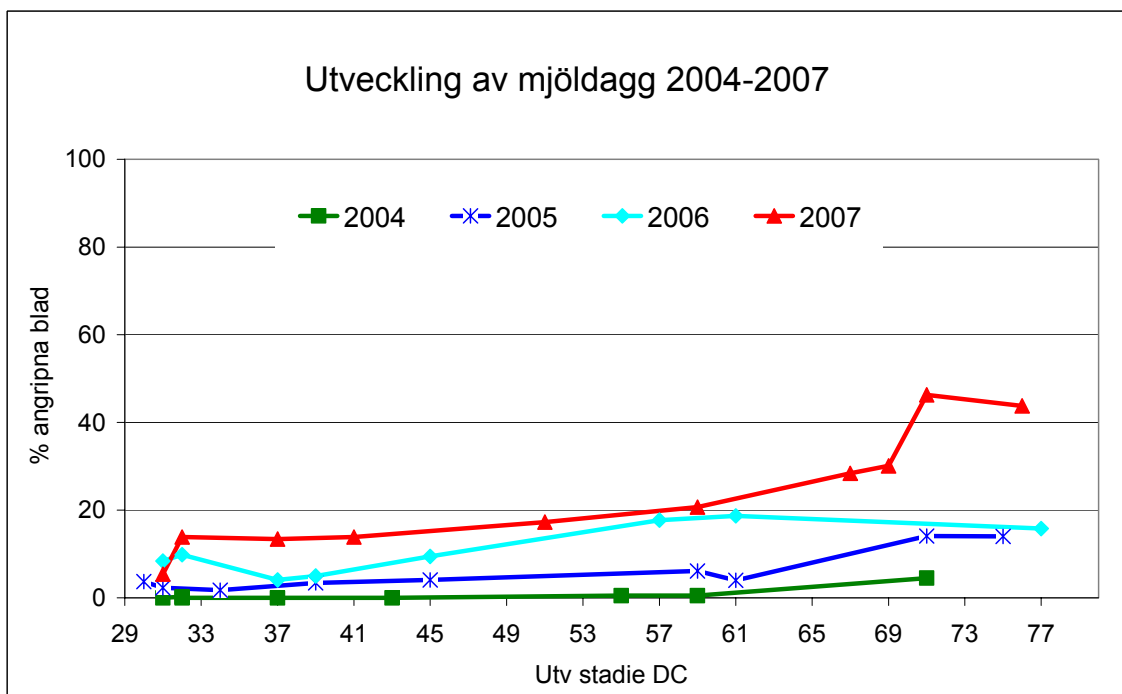

Figur 22. Utveckling av brunrost i rågvete 2003-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Figur 23. Slutangrepp (DC 75-80) av brunrost och gulrost i rågvete 1991-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Mjöldagg

Figur 24. Utveckling av mjöldagg i rågvete. Före 2004 var angreppen av mjöldagg helt obetydliga i rågvete.

HÖSTKORN

Sammanfattning

Ovanligt starka angrepp av rödsotvirus konstaterades i höstkornet. Detta var en konsekvens av den varma hösten 2006 med extremt stor bladlusförekomst och betydande smittspridning av rödsotvirus som följd. Planter med symptom på rödsotvirus noterades i mitten av april och i många fält förekom fläckar med starkt angripna planter. Smittan var av PAV-typen, som främst sprids med havrebladlusen. Rostangrepp förekom i många grödor under 2007 och i höstkornet var angreppen av kornrost ovanligt starka. Angreppen var dock små för såväl sköldfläcksjuka som mjöldagg. Kornets bladfläcksjuka förekom men angreppen utvecklades måttligt och slutangreppen blev ganska små. Ramularia-bladfläck konstaterades i några fält. Angreppen av insekter var mestadels små. Mycket lite tripsskador registrerade.

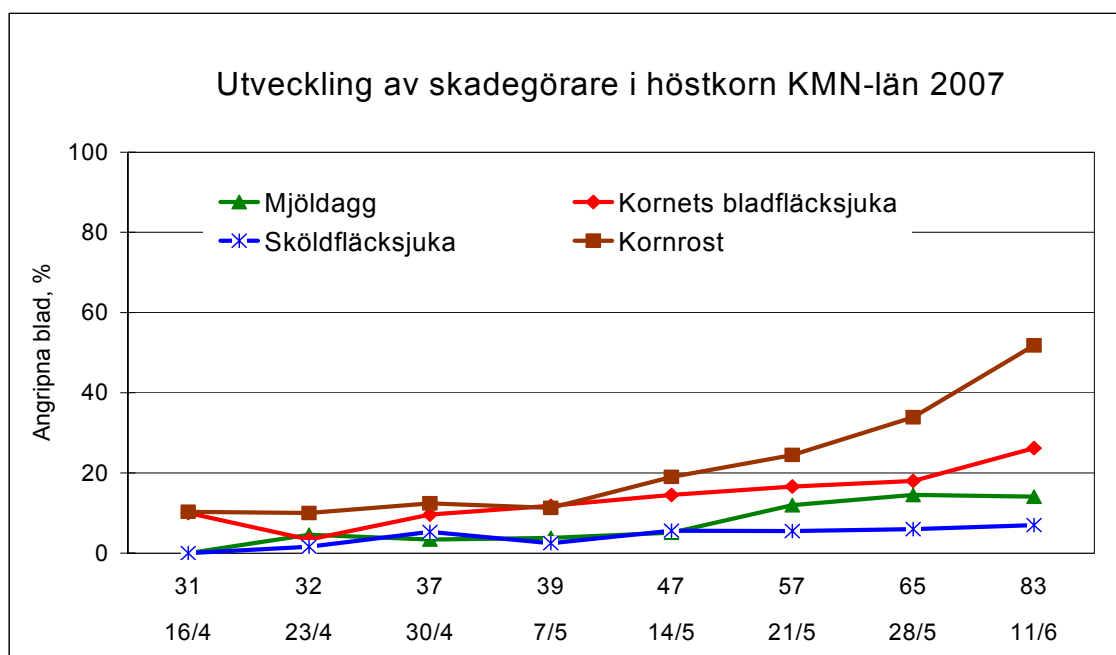
Omfattning och sortfördelning

Tabell 7. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i höstkorn år 2007.

Sort	Bombay	Chess	Himalaya	Theresa	Vanessa	Övr	Summa
Hålland	0	0	0	0	0	0	0
NV Skåne	2	1	1	0	0	0	4
SV Skåne	2	1	1	1	0	1	6
M Skåne	0	0	0	0	0	0	0
SÖ Skåne	1	0	0	0	1	0	2
NÖ Skåne	2	0	0	0	0	0	2
Blekinge	1	0	0	0	0	0	1
Summa	8	2	2	1	1	1	15

Utveckling av skadegörare 2007

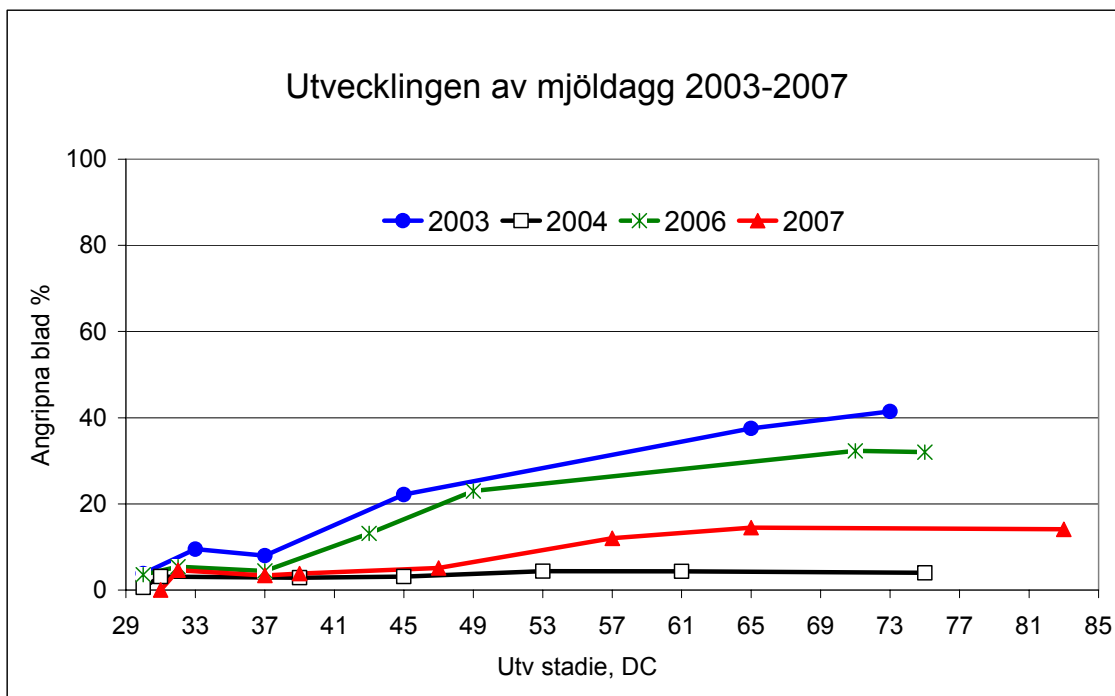
Allmänna nivåer

Figur 25. Skadegörarutveckling i höstkorn 2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

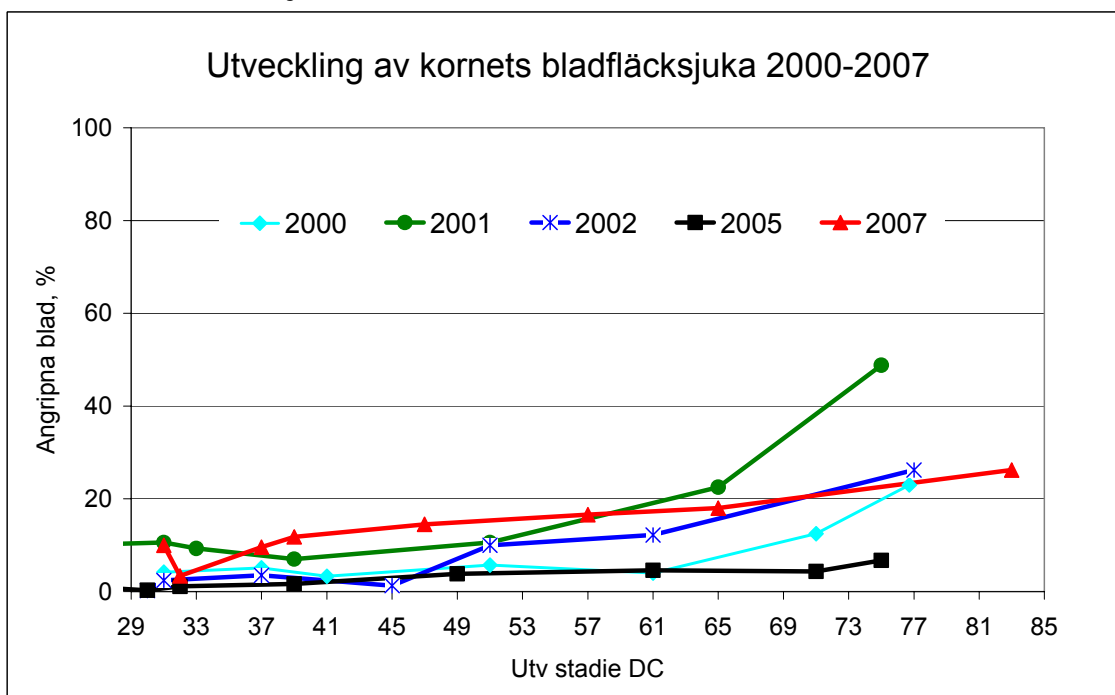
Årsvisa jämförelser

Mjöldagg

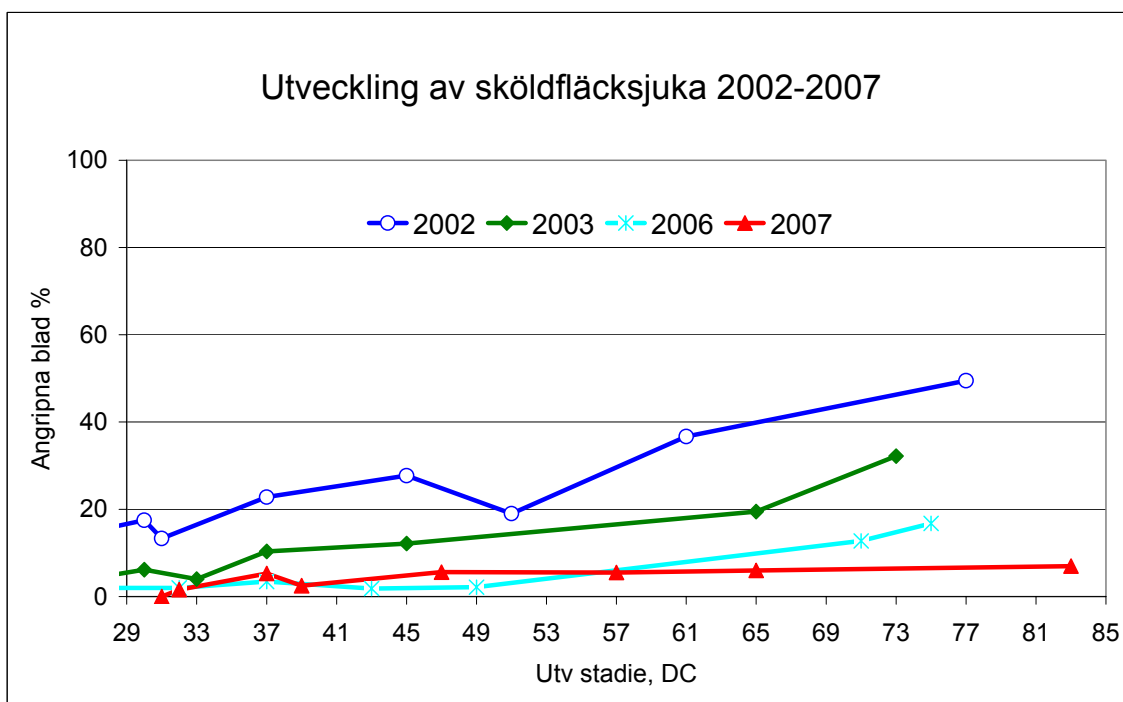
Figur 26. Angrepp av mjöldagg i höstkorn 2003-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Kornets bladfläcksjuka

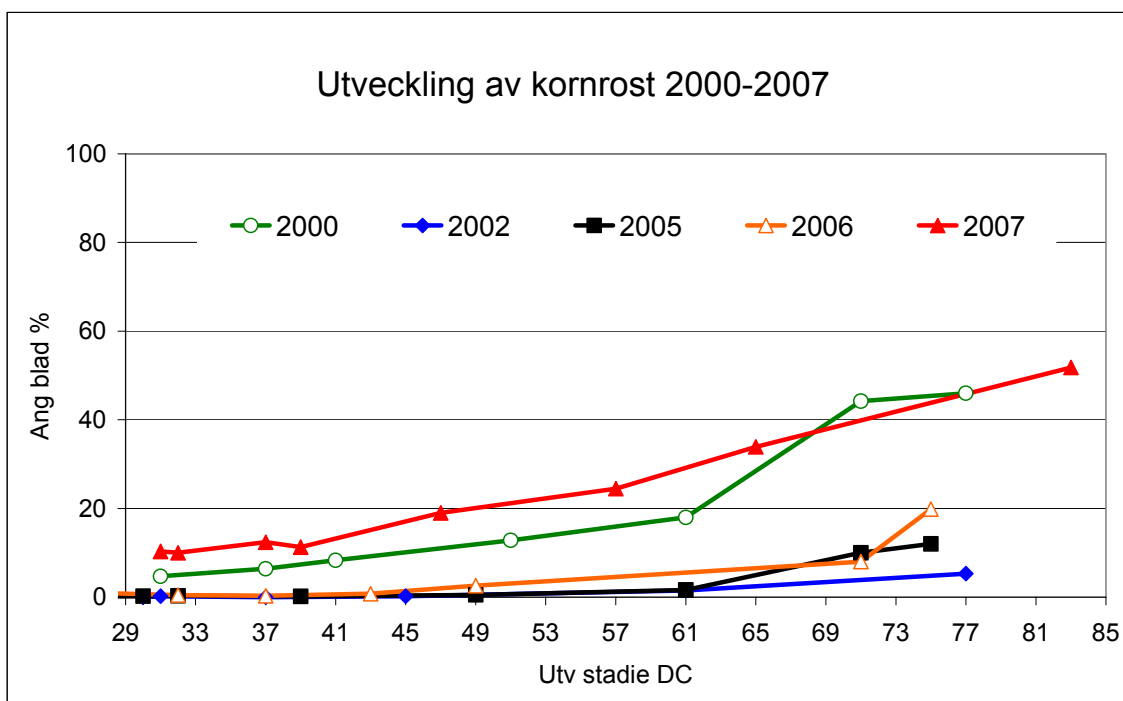
Figur 27. Angrepp av kornets bladfläcksjuka i höstkorn 2000-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Sköldfläcksjuka

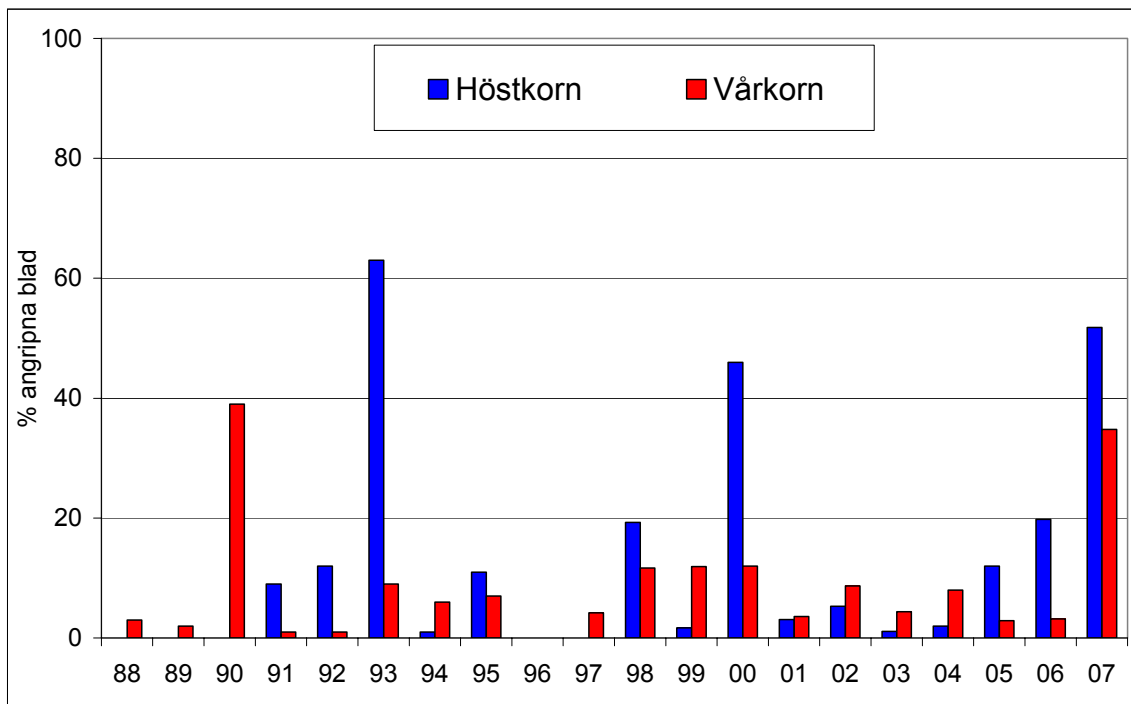

Figur 28. Utveckling av sköldfläcksjuka i höstkorn 2002-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Kornrost

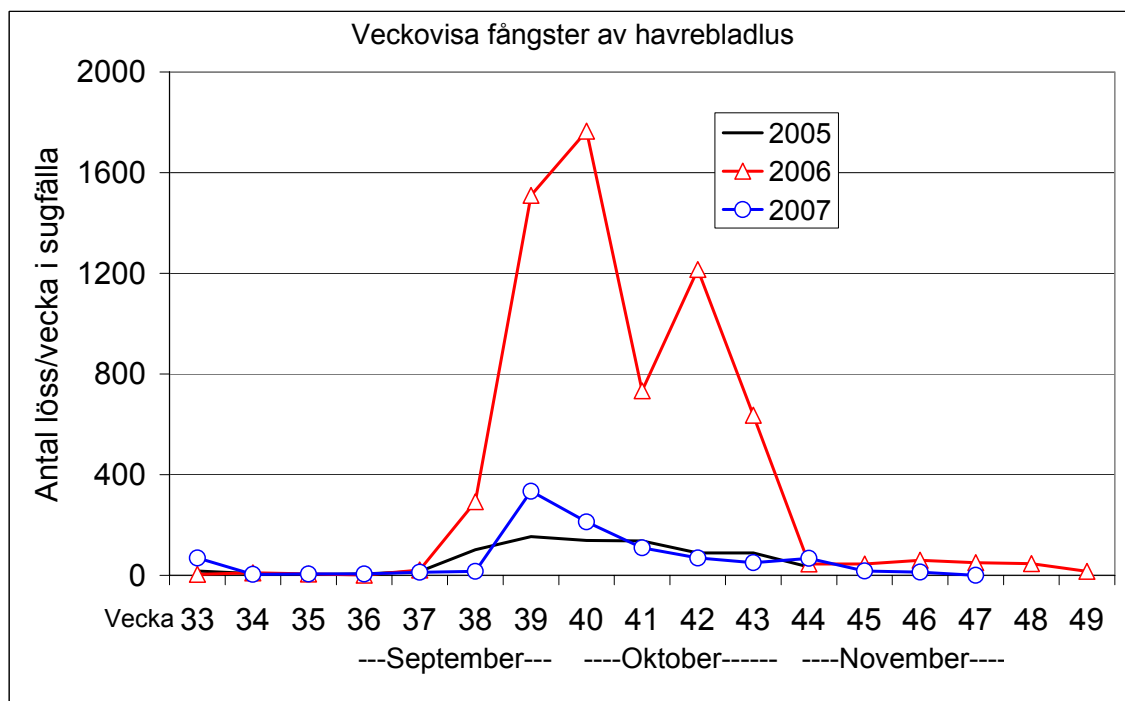

Figur 29. Utveckling av kornrost i höstkorn 2000-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Figur 30. Slutangrepp (DC 75-80) av kornrost i höstkorn (1991-2007) och vårkorn (1988-2007). Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Lusförekomst – höst 2006

Figur 31. Förekomsten av havrebladlöss hösten 2005-2007 fångade i sugfällan Alnarp. Källa: R. Sigvald SLU.

VÅRVETE

Sammanfattning

Vårsådden var tidig och en del vårvete såddes redan i mars månad. Detta medförde att angreppen av fritfluga blev mycket små. Brunrost och gulrost förekom i något större utsträckning än normalt medan angreppen av svartpricksjuka var måttliga och vetets bladfläcksjuka (DTR) i stort sett obefintliga. Mjöldagg uppträdde tidigt på säsongen men utvecklades sedan måttligt. Angreppen av bladlöss var mycket små.

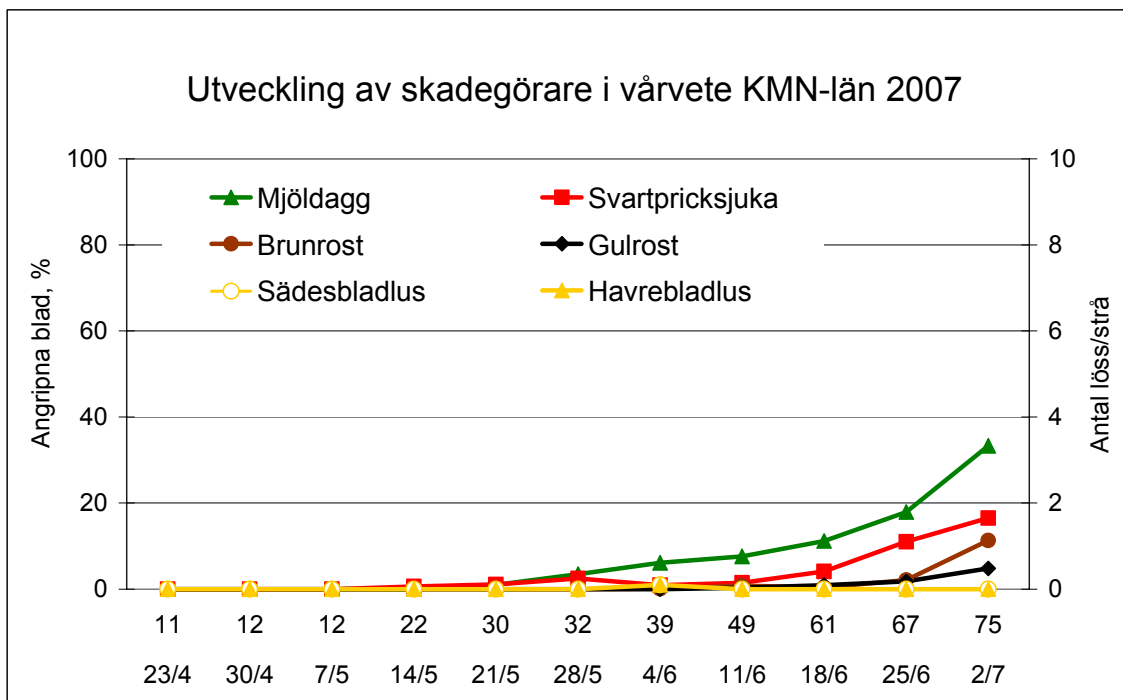
Omfattning och sortfördelning

Tabell 8. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i vårvete år 2007.

Sort	Kadrilj	Qvarna	Triso	Vinjett	Övr	Summa
Halland	0	1	0	0	0	1
NV Skåne	0	0	0	1	0	1
SV Skåne	1	2	2	2	1	8
M Skåne	0	0	0	0	0	0
SÖ Skåne	0	0	0	1	0	1
NÖ Skåne	0	0	1	2	0	3
Blekinge	0	1	1	1	0	3
Summa	1	4	4	7	1	17

Utveckling av skadegörare 2007

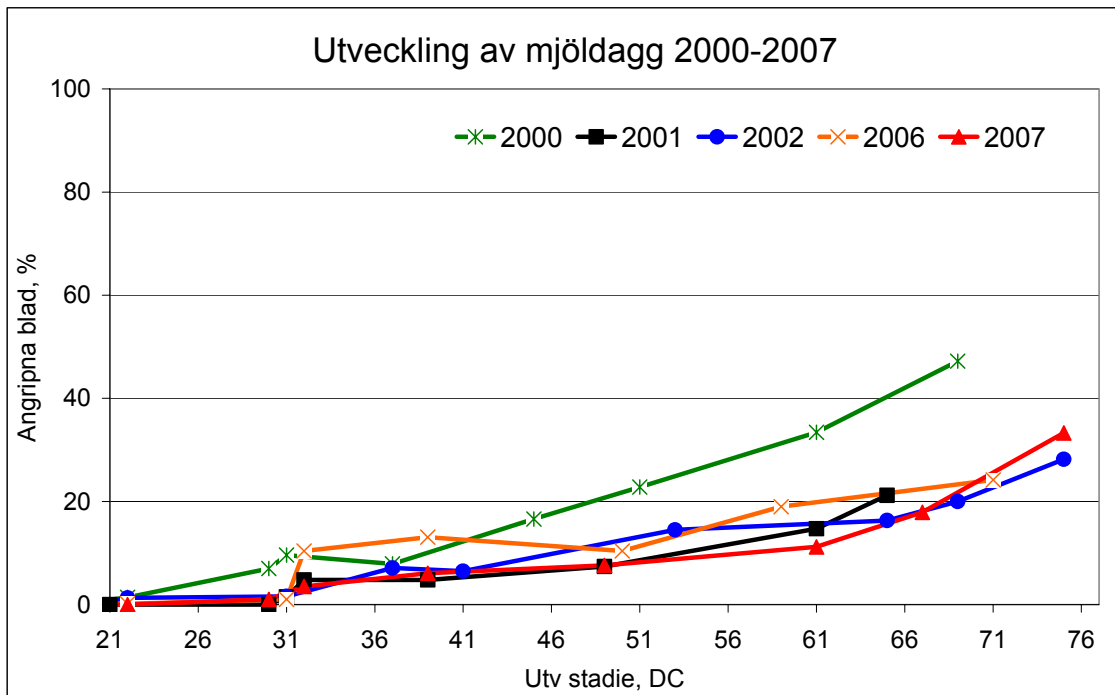
Allmänna nivåer

Figur 32. Skadegörarutveckling i vårvete 2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

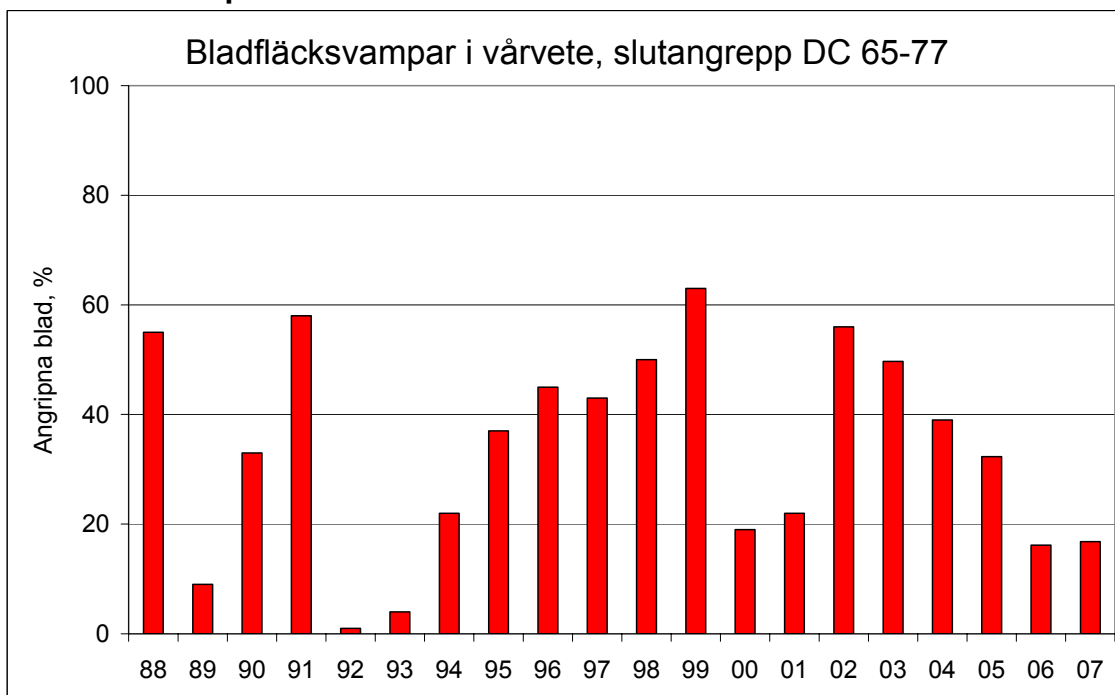
Årsvisa jämförelser

Mjöldagg

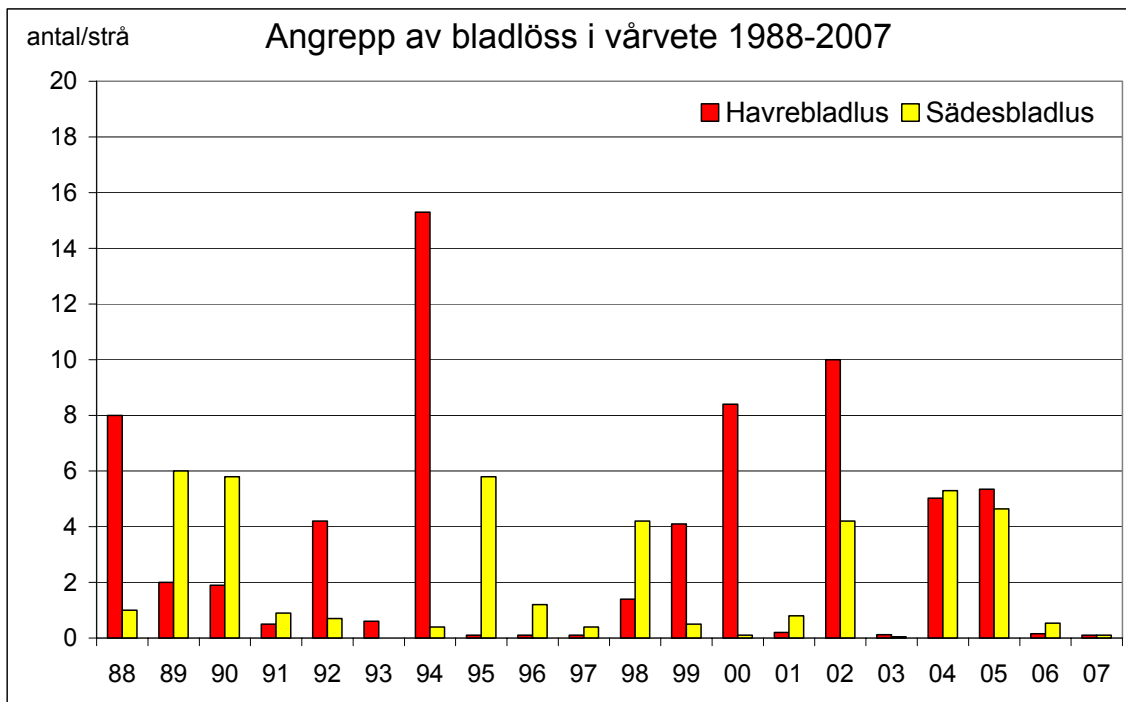
Figur 33. Mjöldaggens utveckling i vårmete 2000-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Bladfläcksvampar

Figur 34. Bladfläcksvampar i vårmete, slutangrepp i DC 65-71, 1988-2007 (svartpricksjuka 2006-2007). Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Bladlöss

Figur 35. Genomsnittligt maxangrepp av bladlöss i vårvete 1988-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

VÅRKORN

Sammanfattning

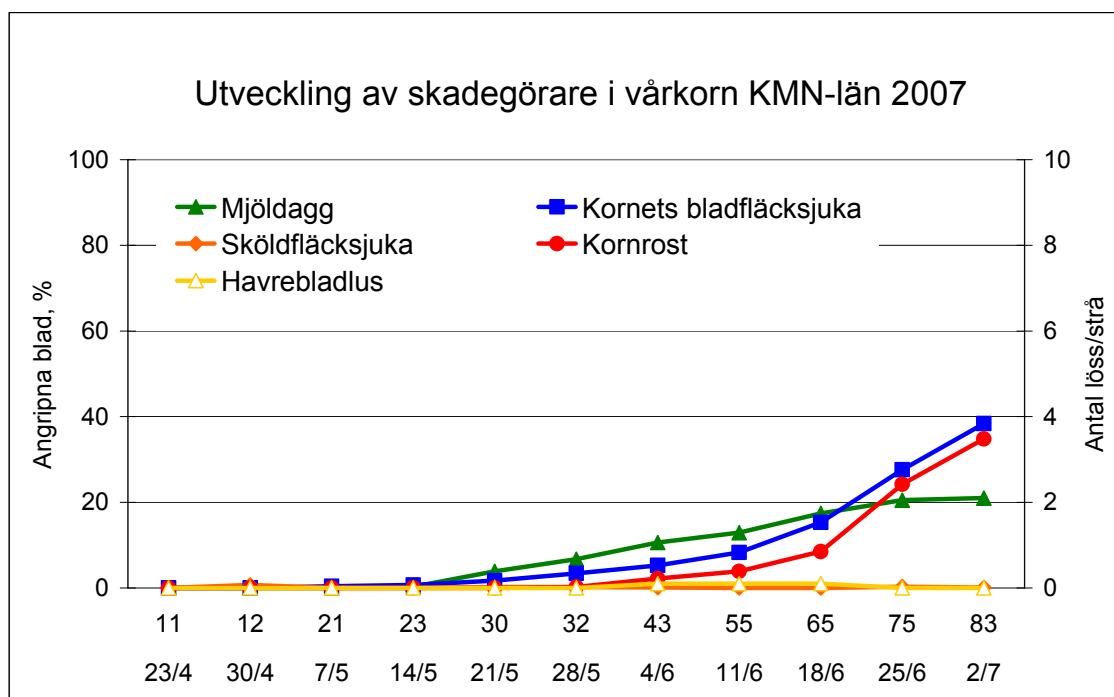
Odlingssäsongen blev ovanligt lång, med tidig sådd och mycket regn efter axgång i juni och juli. Inlagringsprocessen kunde fortgå under en ovanligt lång tid och svampbehandling gav därmed större merskörd jämfört med torrare år. Förekomsten av mjöldagg var ganska stor. Hälften av varningsrutorna låg i sorter med mlo-resistens (Justina, Prestige och Simba) och i dessa förekom ingen mjöldagg, men i övriga sorter blev slutangreppen stora, ca 47 % angripna blad. Angrepp av kornets bladfläcksjuka förekom men utvecklades ganska sent och förblev måttliga. Ovanligt starka angrepp av kornrost noterades. Angreppen av sköldfläcksjuka var mycket små. Havre- och sädesbladlöss förekom i mycket liten omfattning.

Omfattning och sortfördelning

Tabell 9. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i vårkorn år 2007.

Sort	Gustav	Henley	Justina	Orthega	Pasadena	Prestige	Sebastian	Simba	Övr	Summa
Halland	1	0	0	0	0	2	1	1	0	5
NV Skåne	1	1	1	0	2	4	1	1	0	11
SV Skåne	2	1	2	0	1	6	3	0	0	15
M Skåne	1	0	0	0	1	0	1	1	1	5
SÖ Skåne	2	1	2	0	0	3	1	0	0	9
NÖ Skåne	1	1	1	1	0	4	0	0	0	8
Blekinge	1	0	0	2	0	0	0	1	0	4
Summa	9	4	6	3	4	19	7	4	1	57

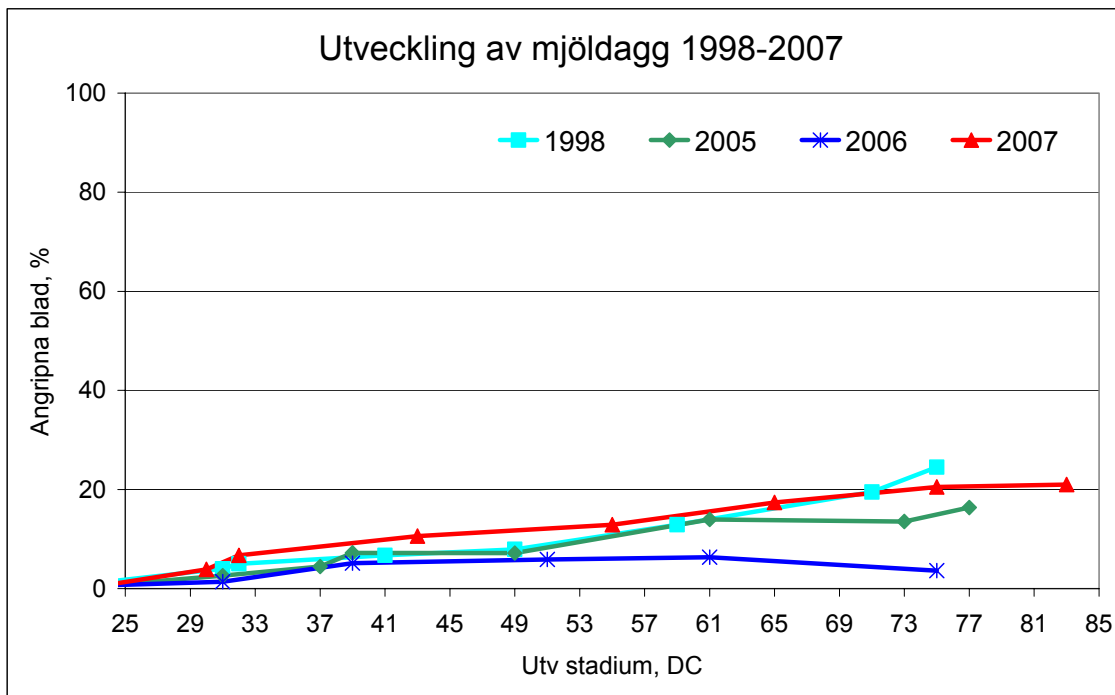
Utveckling av skadegörare 2007

Figur 36. Skadegörarutveckling i vårkorn 2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

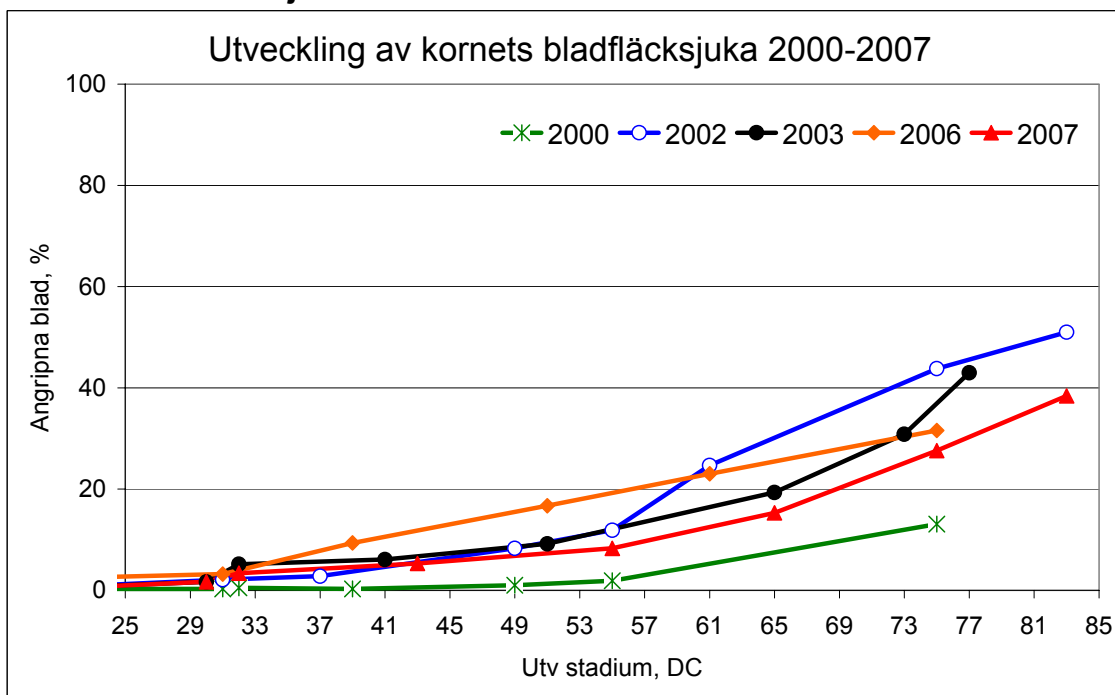
Skadegörare – årsvisa jämförelser

Mjöldagg

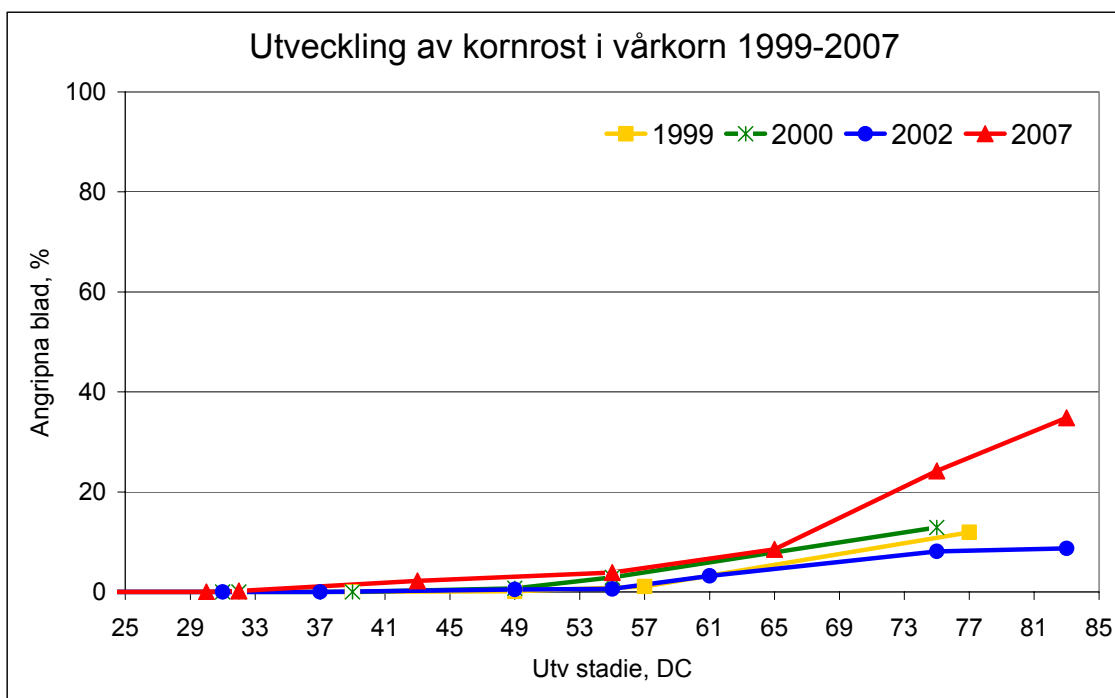
Figur 37. Utveckling av mjöldagg i vårkorn 1998-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Kornets bladfläcksjuka

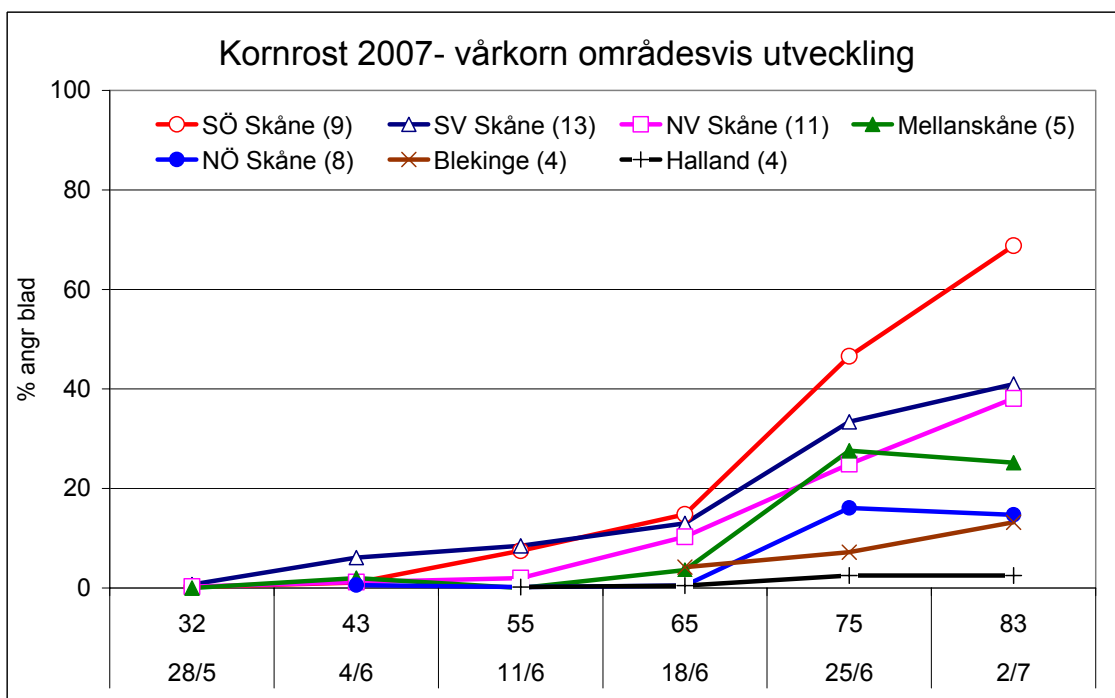

Figur 38. Utveckling av kornets bladfläcksjuka i vårkorn 2000-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Kornrost

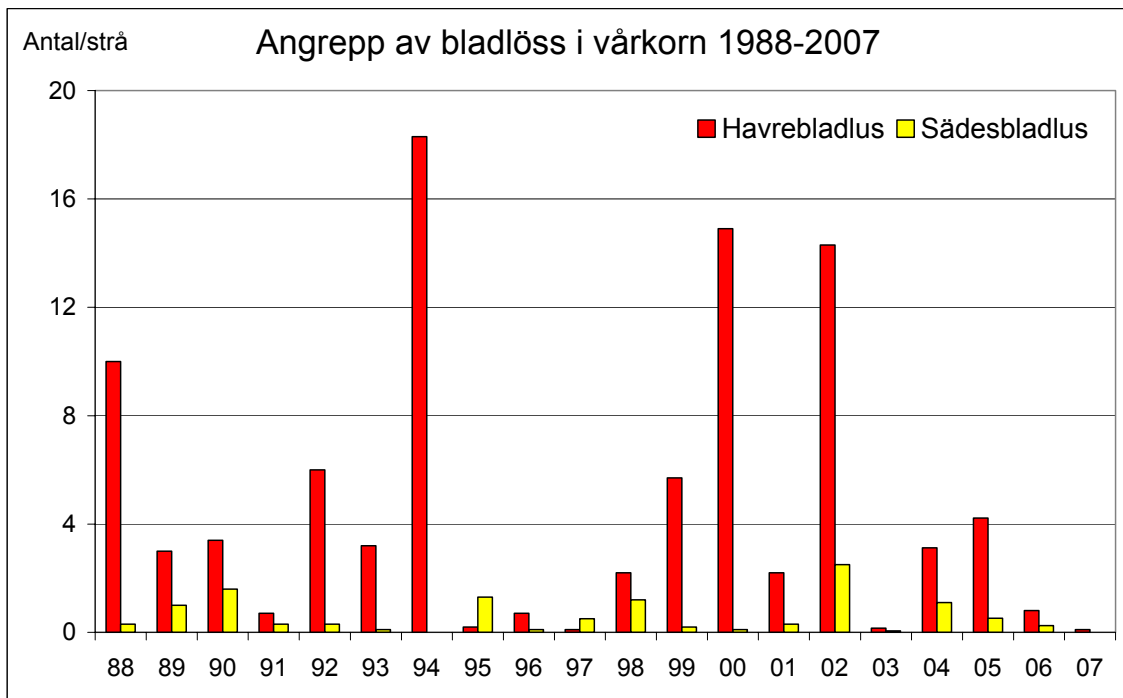

Figur 39. Utveckling av kornrost i vårkorn 1999-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Figur 40. Utveckling av kornrostangreppen i vårkorn 2007 i olika områden. Observera att antalet fält () och sorter varierar mellan områdena.

Bladlöss

Figur 41. Genomsnittligt maxangrepp av bladlöss i vårkorn 1988-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

HAVRE

Sammanfattning

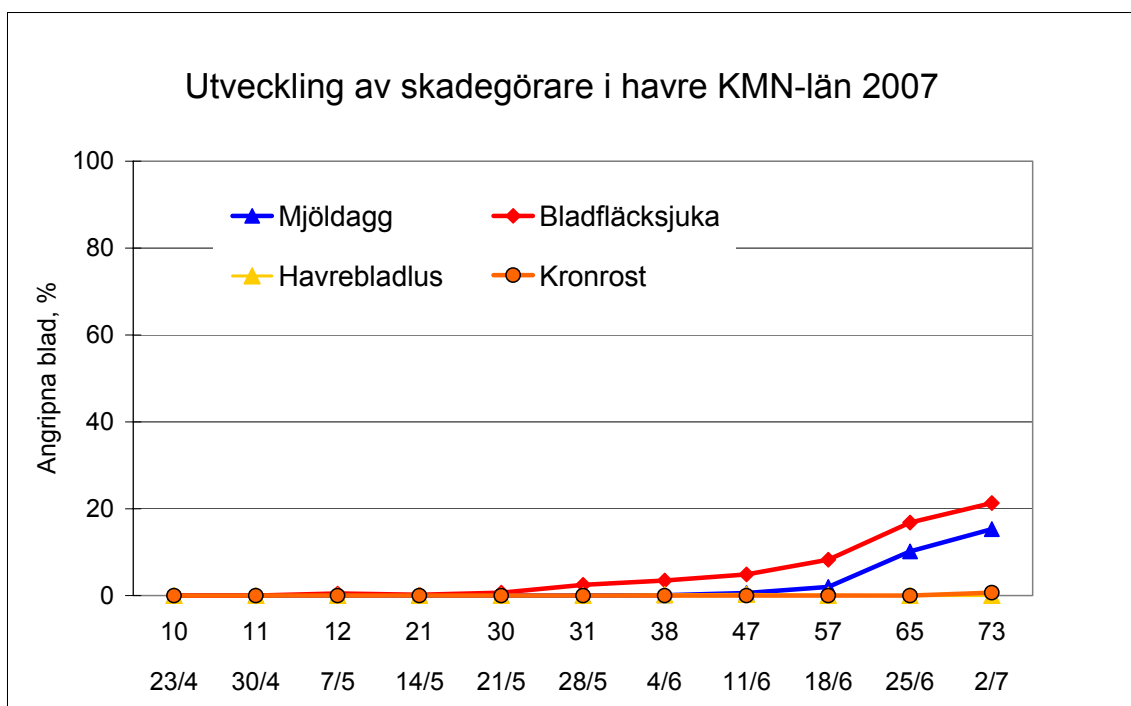
Tidig sådd av havren medförde små bekymmer med fritflugan. Angreppen av mjöldagg och havrens bladfläcksjuka var små. Några fall av kronrost rapporterades vilket är ganska ovanligt i dessa områden. Förekomsten av havrebladlöss och sädesbladlöss var mycket liten och bekämpningströskeln överskreds inte i något av varningsfälten. Enstaka plantor med rödsotvirus noterades. De stora ovädren under sommaren med mycket regn och blåst ledde till att många havrefält drabbades av liggsäd.

Omfattning och sortfördelning

Tabell 10. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i havre 2007.

Sort	Belinda	Freddy	Ingeborg	Ivory	Kerstin	Markant	Övr	Summa
Halland	3	0	1	1	0	0	0	5
NV Skåne	1	2	1	1	1	0	1	7
SV Skåne	0	0	0	0	0	1	2	3
M Skåne	1	0	0	0	0	0	0	1
SÖ Skåne	0	0	0	0	0	0	0	0
NÖ Skåne	1	0	0	0	0	0	2	3
Blekinge	2	1	0	0	0	0	0	3
Summa	8	3	2	2	1	1	5	22

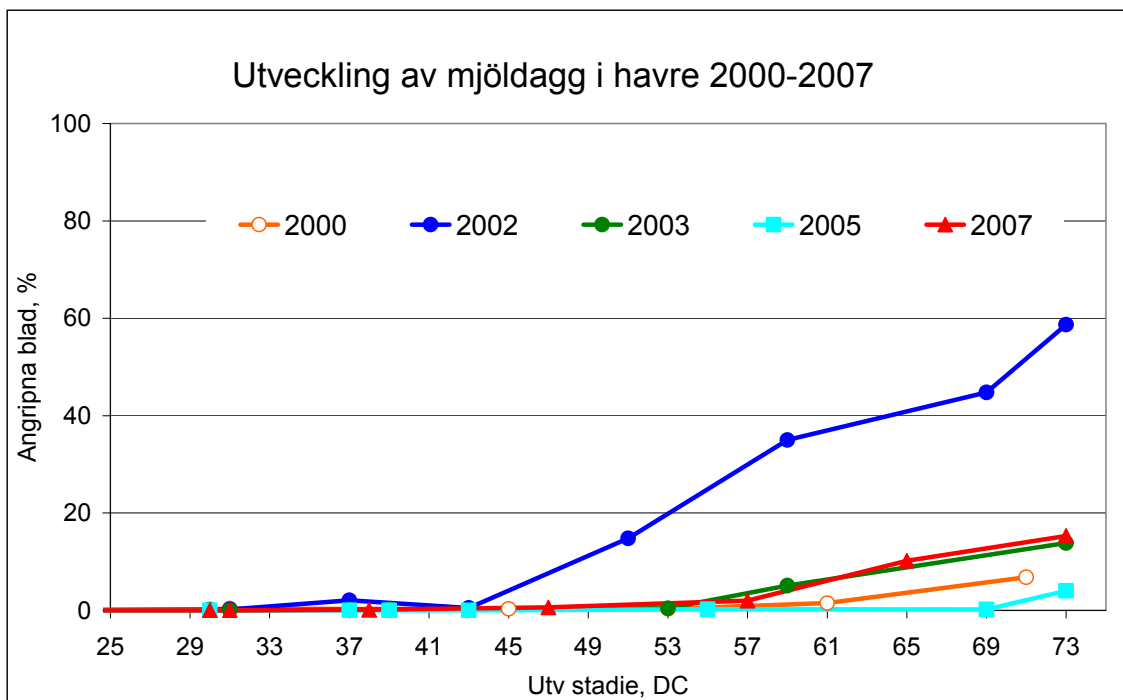
Utveckling av skadegörare 2007 - allmänna nivåer

Figur 42. Skadegörarutveckling i havre 2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

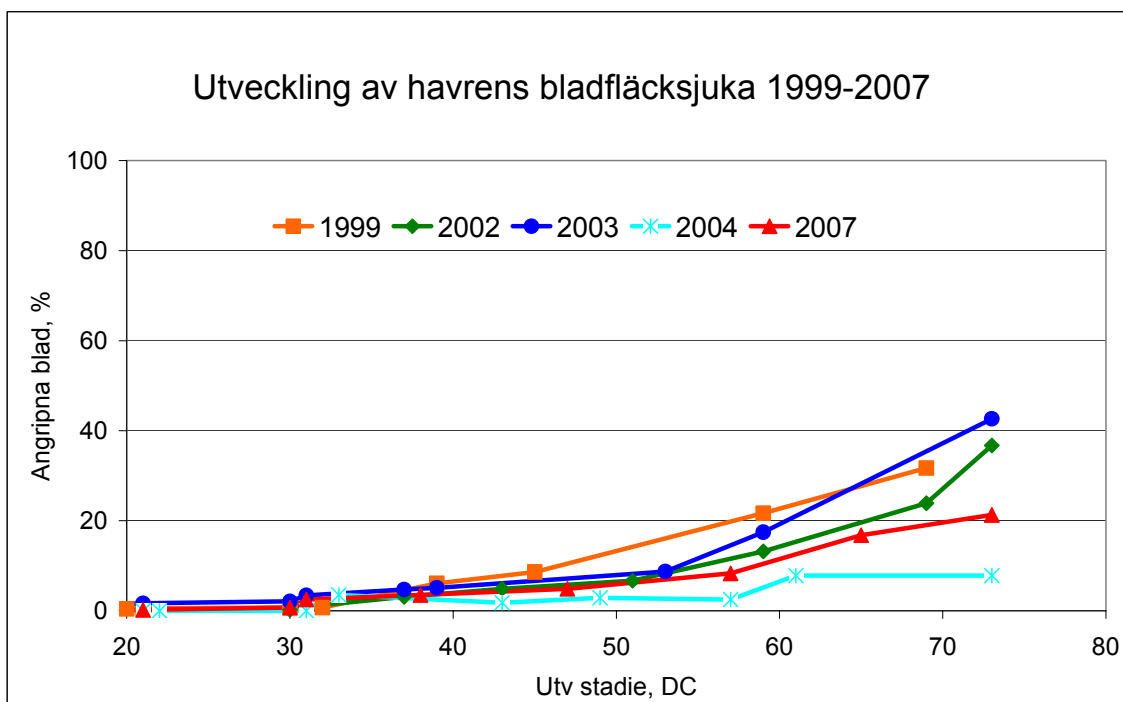
Årsvisa jämförelser

Mjöldagg

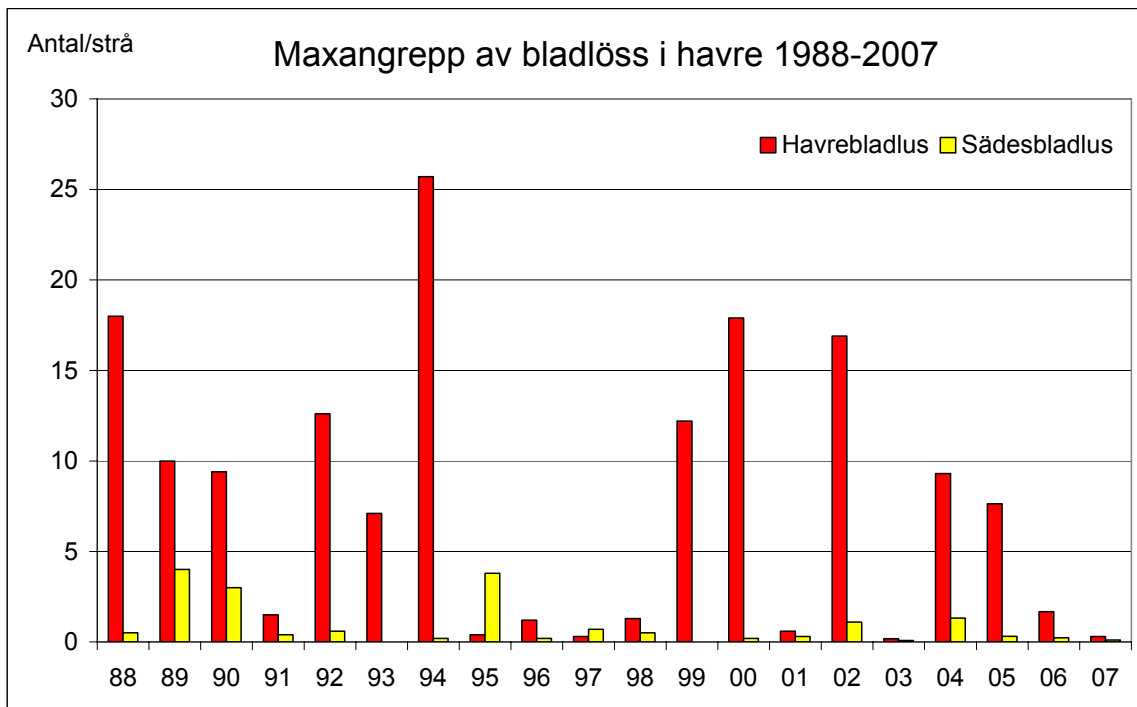
Figur 43. Mjöldaggens utveckling i havre 2000-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Havrens bladfläcksjuka

Figur 44. Utveckling av havrens bladfläcksjuka 1999-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Bladlöss

Figur 45. Genomsnittligt maxangrepp av bladlöss i havre 1988-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

ÄRTER

Sammanfattning

Observationerna bygger endast på ett fåtal fält. Ärtbladlöss förekom i många fält men angreppen var mindre än vid de stora angreppen 2005. Bladmögel förekom i många fält.

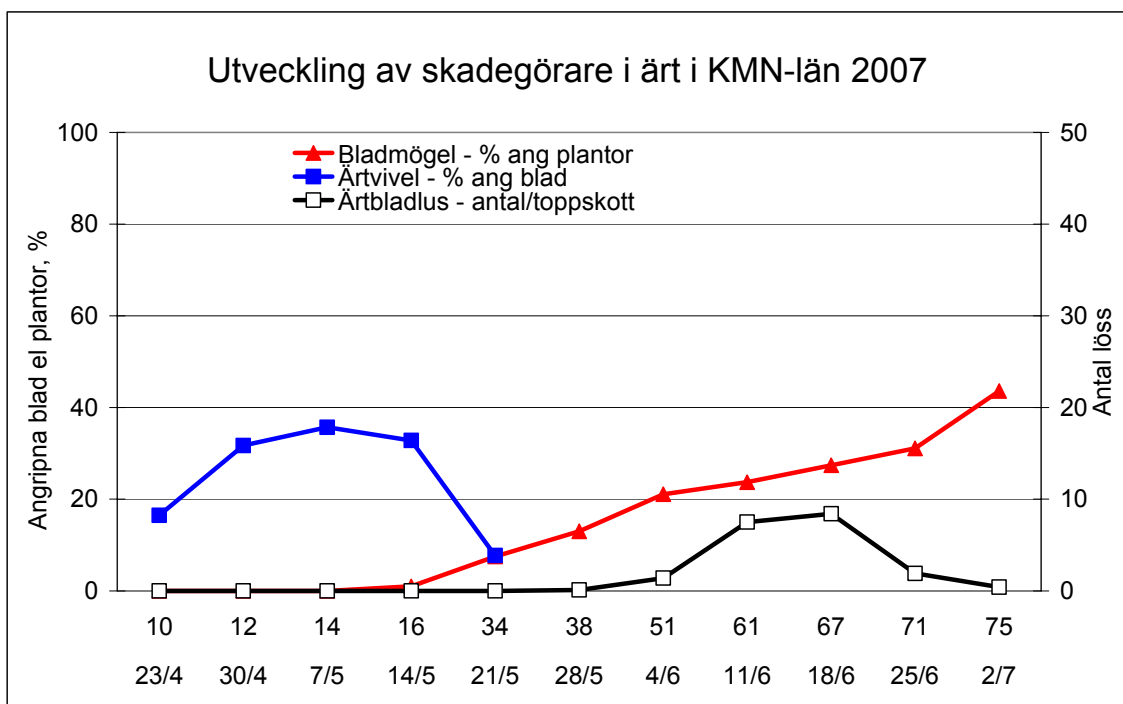
Omfattning och sortfördelning

Tabell 11. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i ärter år 2007.

Sort	Celine	Faust	Nitouche	Övr	Summa
Halland	0	1	0	0	1
NV Skåne	1	0	0	1	2
SV Skåne	0	0	1	0	1
M Skåne	0	0	0	1	1
SÖ Skåne	1	1	0	0	2
NÖ Skåne	0	0	0	1	1
Blekinge	0	0	0	1	1
Summa	2	2	1	4	9

Utveckling av skadegörare 2007

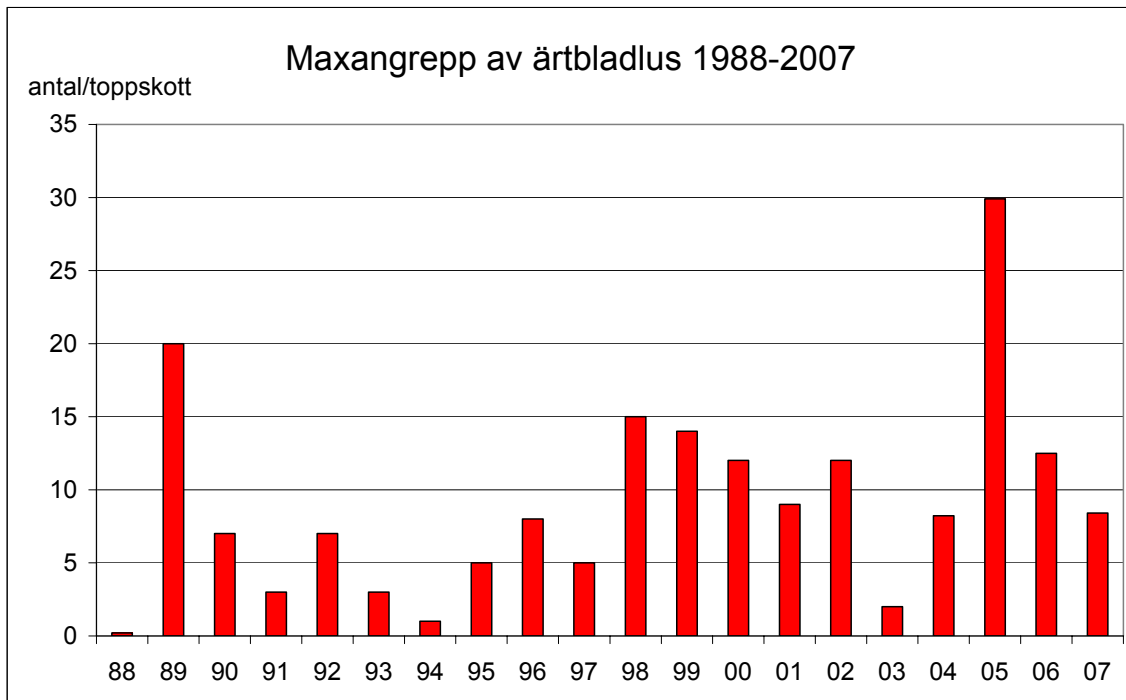
Allmänna nivåer

Figur 46. Skadegörarutveckling i ärter 2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Årsvisa jämförelser

Ärtbladlöss

Figur 47. Genomsnittligt maxangrepp av ärtbladlusen 1988-2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

HÖST- OCH VÅRRAPS

Sammanfattning

Den genomsnittliga skörden för höstraps i Sydsverige blev 33 dt/ha, vilket är i linje med de senaste fem årens skördar. Den extremt nederbördsrika augusti 2006 gav inte de bästa förutsättningarna för rapsens etablering, men den varma hösten ledde till att plantorna kunde tillväxa långt in i december och även sent sådd raps utvecklade kraftiga plantor.

Våren var tidig och **rapsbaggar** fanns i fälten redan i början av april. Varmt och torrt väder medförde att förekomsten blev ovanligt stor. Många fält fick därför behandlas flera gånger pga stor och upprepad inflygning. Sviktande effekter av pyretroider rapporterades, men det är oklart om det beror på förnyad inflygning eller resistens.

Vid blomningen noterades **omkullvälta** plantor i ett antal fält. Flera orsaker kan nämnas, men den primära var troligen att dessa plantor ofta saknade pålrot, hade kraftig sidrotsbildning samt att rothalsen kunde vara S-formad. Plantorna hade därför svårt att stå emot vind och kraftiga temperaturväxlingar, vilket medförde sprickbildning vid rothalsen, där sedan olika svampar, bl a torröta (*Phoma*), kunde infektera.

Angreppen av svampsjukdomar blev ovanligt starka. **Bomullsmögel** förekom i större omfattning än normalt och i genomsnitt var 11 % av plantorna angripna. Vädret var torrt fram till början av blomningen vilket ledde till sen utveckling av apothecier men trots det blev angreppen av bomullsmögel kraftiga i enstaka fält.

Under de senaste åren har symptomen av **kransmögel** endast setts som bronsfärgade stjälkar men i år bildades mikrosklerotier i stor omfattning på angripna plantor. Angreppen var mycket omfattande och påverkade skördeutfallet. Angreppen av **torröta** (*Phoma*) var också betydande. På stjälkarna förekom angreppen från rothalsen och 10-20 cm uppåt. Starka angrepp ledde till att plantorna bröts. Ljus bladfläcksjuka och svartfläcksjuka förekom i mindre utsträckning.

Angreppen av **rapsjordloppan** följer en periodicitet av ca 7 år. Senaste stora angreppen förekom 2000-2002. Vi befinner oss nu inne i ny topp, men toppen ligger på en lägre nivå. Inflygningen hösten 2006 var enl figur 48 liten, men den väldigt regniga månaden augusti följt av varm höst och vinter ledde till ovanligt sen inflygning som inte registrerades i varningssystemet. Hösten 2007 var inflygningen medelstor. Troligen kommer angreppen att minska till hösten 2008.

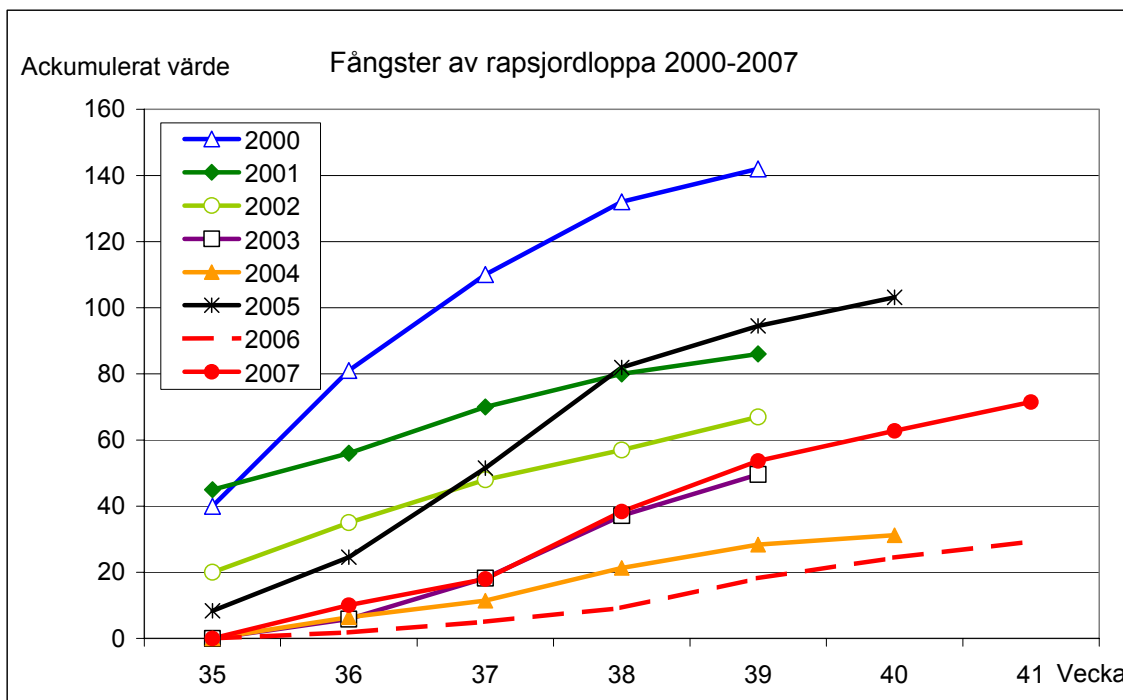
Veckovisa inventeringar gjordes i tio höstrapsfält och tre vårrapsfält. Strax före skörd gjordes en inventering av svampsjukdomar i ca 25 höstrapsfält i Skåne.

Tabell 12. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i höstraps år 2007.

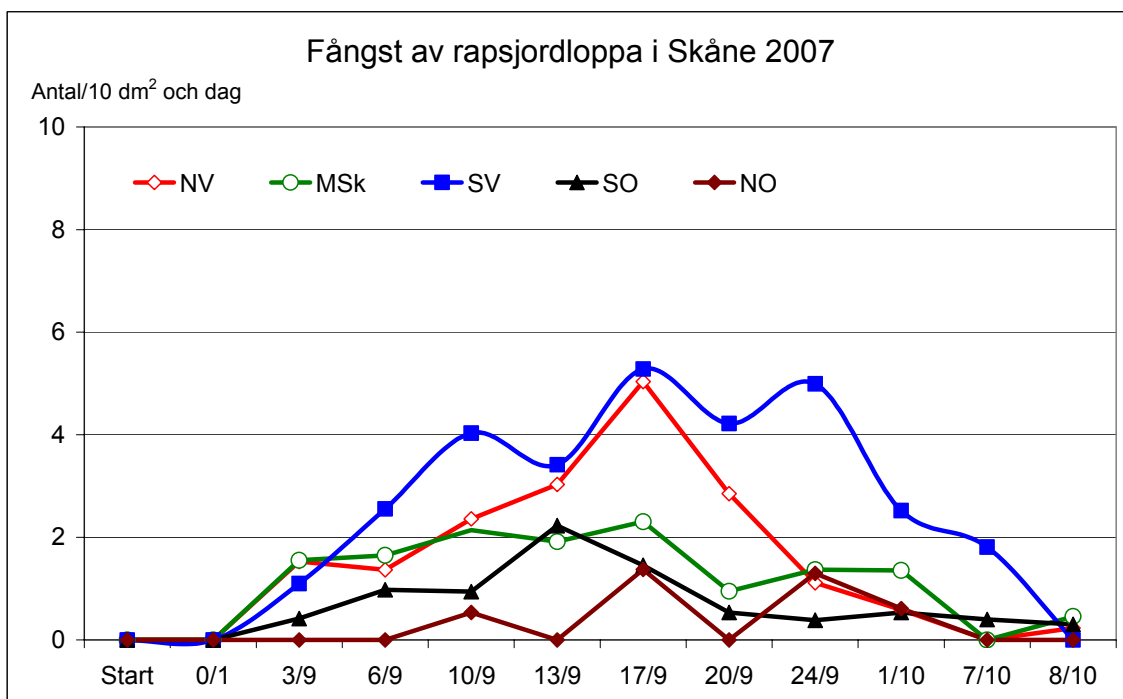
Sort	Calypso	Carousel	Oase	Status	Summa
Hålland	1	0	0	1	2
NV Skåne	0	2	0	0	2
SV Skåne	0	0	2	0	2
M Skåne	0	0	1	0	1
SÖ Skåne	0	0	1	1	2
NÖ Skåne	0	0	0	1	1
Blekinge	0	0	0	0	0
Summa	1	2	4	3	10

Utveckling av skadegörare 2007 - Årsvisa jämförelser

Rapsjordloppa

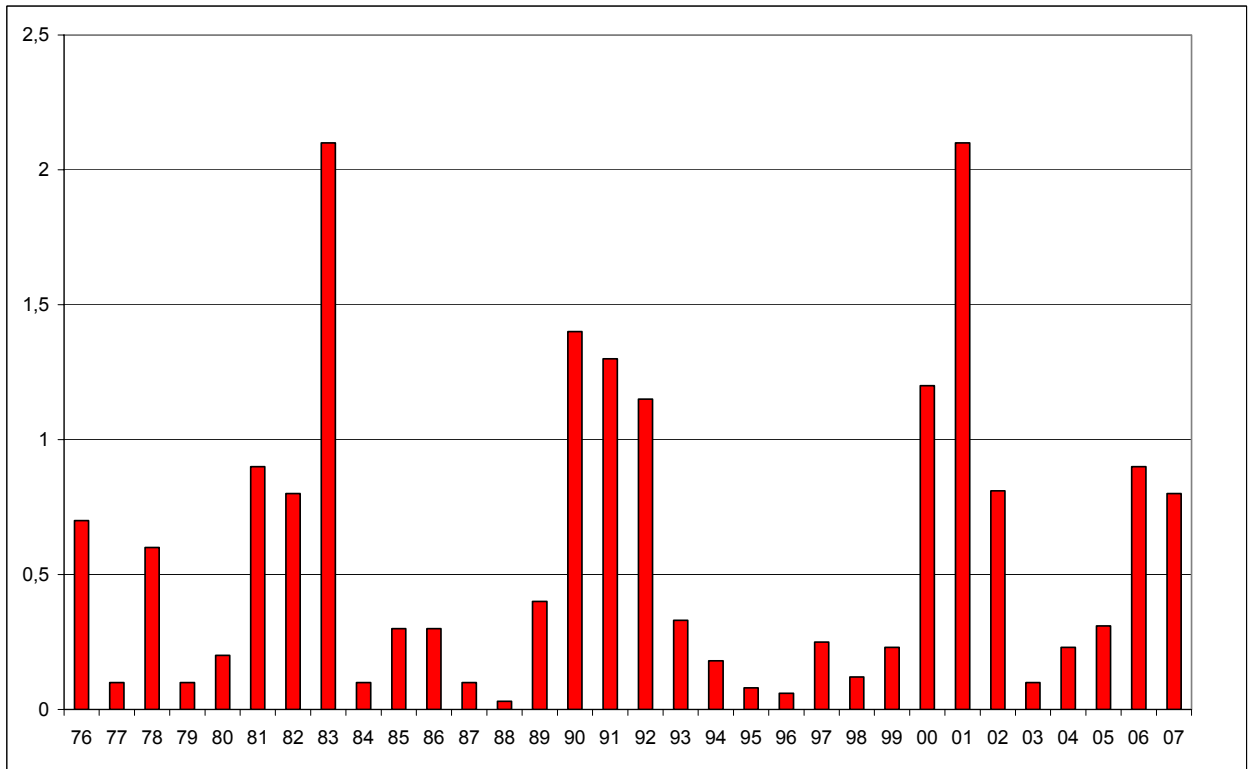

Figur 48. Höstinflygning av rapsjordloppa till höstrapsfält 2000-2007, skålfångster. Medeltal av

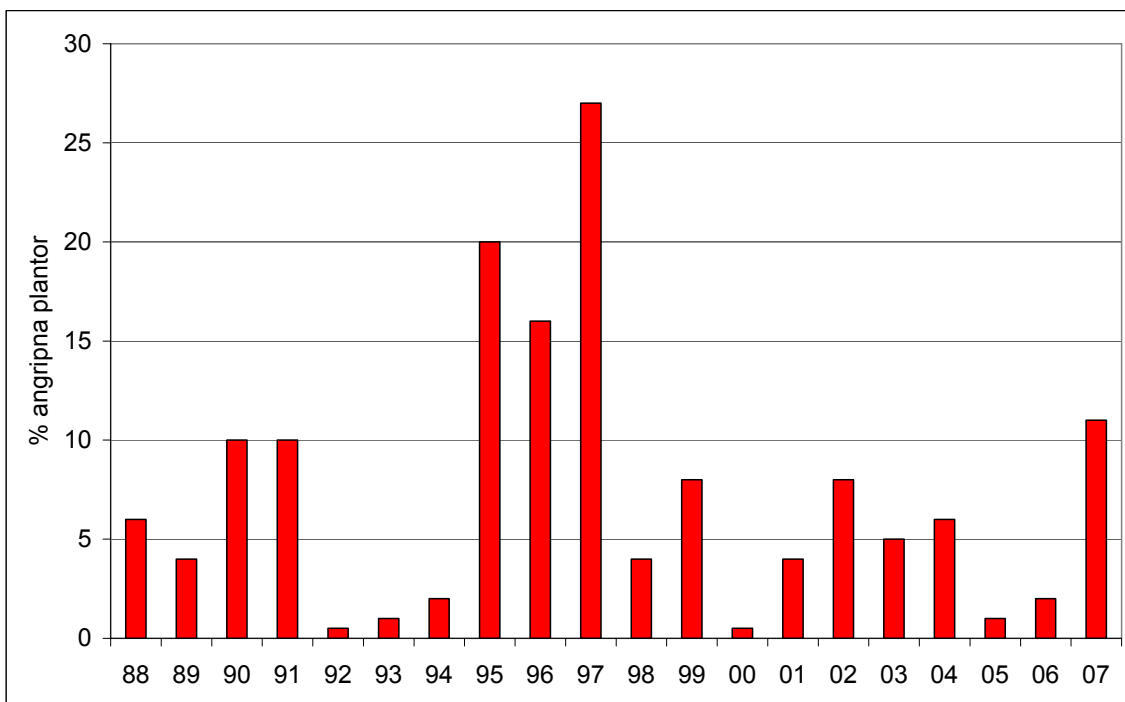
13-25 fält/år i Skåne. Den veckovisa fångsten är summerad.

Figur 49. Fångst av rapsjordloppa i olika delar av Skåne hösten 2007.

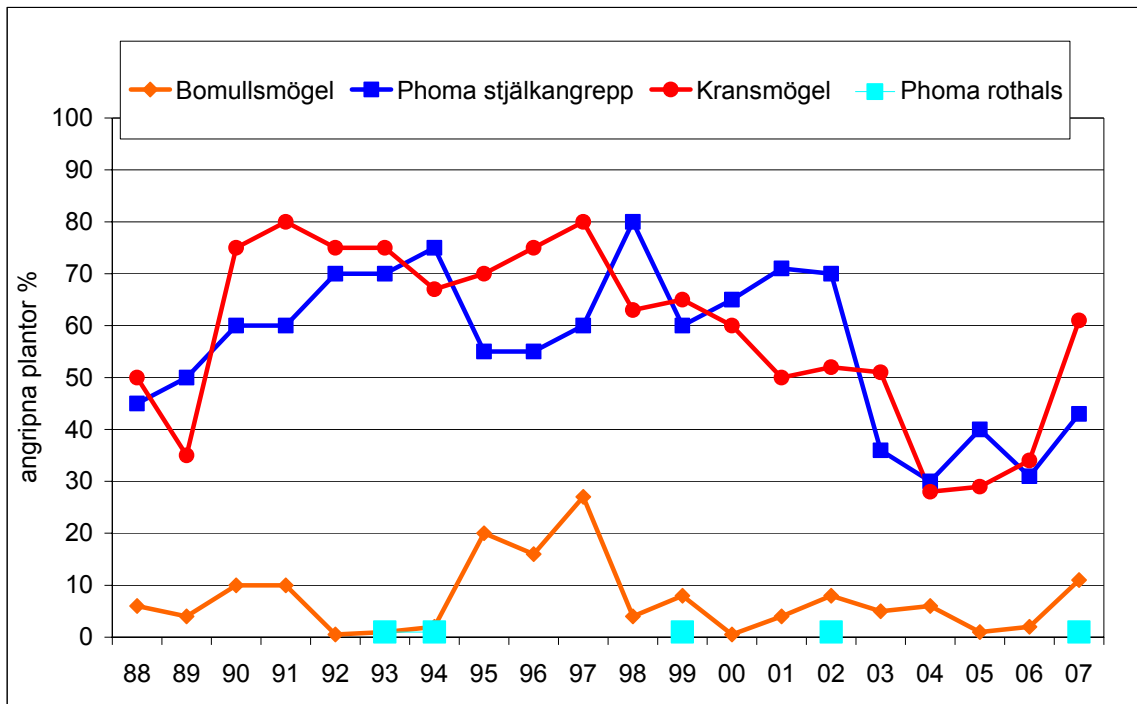

Figur 50. Antal larver per planta i obehandlade höstrapsfält, Skåne 1976-2007. Skadetröskel 0,5 larver/planta. Resultat av provtagning i mars-april.

Svampsjukdomar

Figur 51. Inventering av bomullsmögel, höstraps Skåne 1988-2007.

Figur 52. Angrepp av olika svampsjukdomar i höstraps i Skåne 1988-2007. Årliga inventeringar av 25-40 fält.

POTATIS

Omfattning

Växtskyddscentralen medverkade 2007 tillsammans med rådgivare inom potatisområdet i ett rapporteringssystem för bladmögelangrepp, vilket har sammanställts på Internet (www.web-blight.net). Under säsongen gjordes veckovisa graderingar av tillväxt, strit- och lusangrepp samt angrepp av torrfläcksjuka (under senare delen av säsongen i färre fält). Stritförekomsten kontrollerades i samarbete med HS Fältförsök Kristianstad.

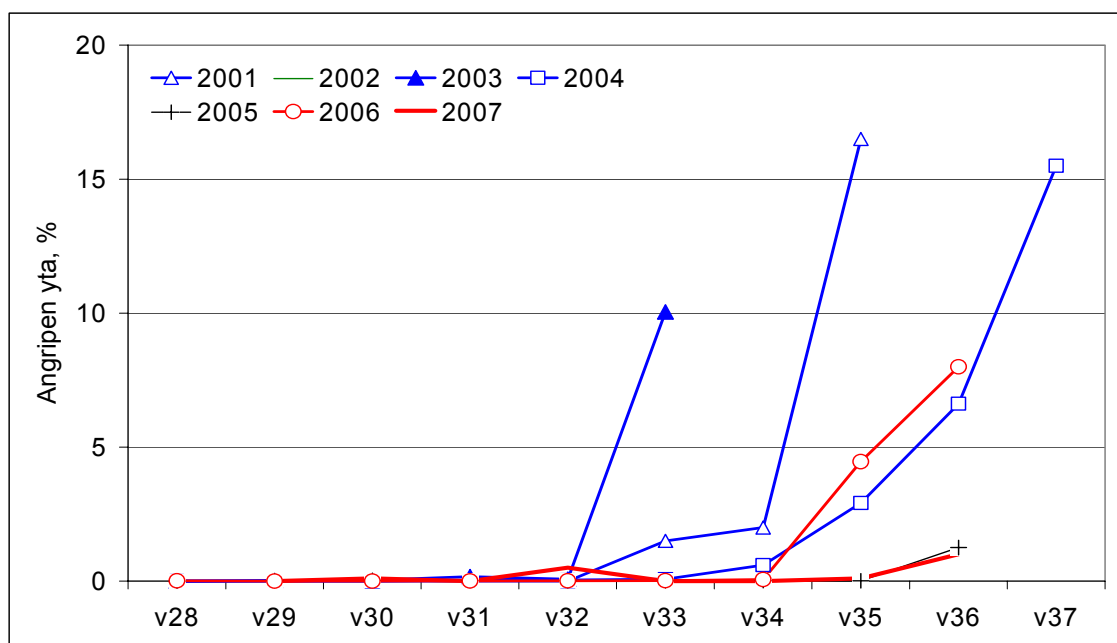
Tabell 13. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i potatis år 2007.

Sort	Kardal	King Edward	Producent	Saturna	Sava	Seresta	Övr	Summa
Halland	1	0	0	2	1	0	0	4
NV Skåne	0	1	0	0	0	0	1	2
SV Skåne	0	0	0	0	0	0	1	1
M Skåne	0	0	0	2	0	0	0	2
SÖ Skåne	1	0	1	0	0	1	1	4
NÖ Skåne	1	0	0	0	0	0	1	2
Blekinge	0	0	0	1	0	0	1	2
Summa	3	1	1	5	1	1	5	17

Utveckling av skadegörare 2007

Torrfläcksjuka

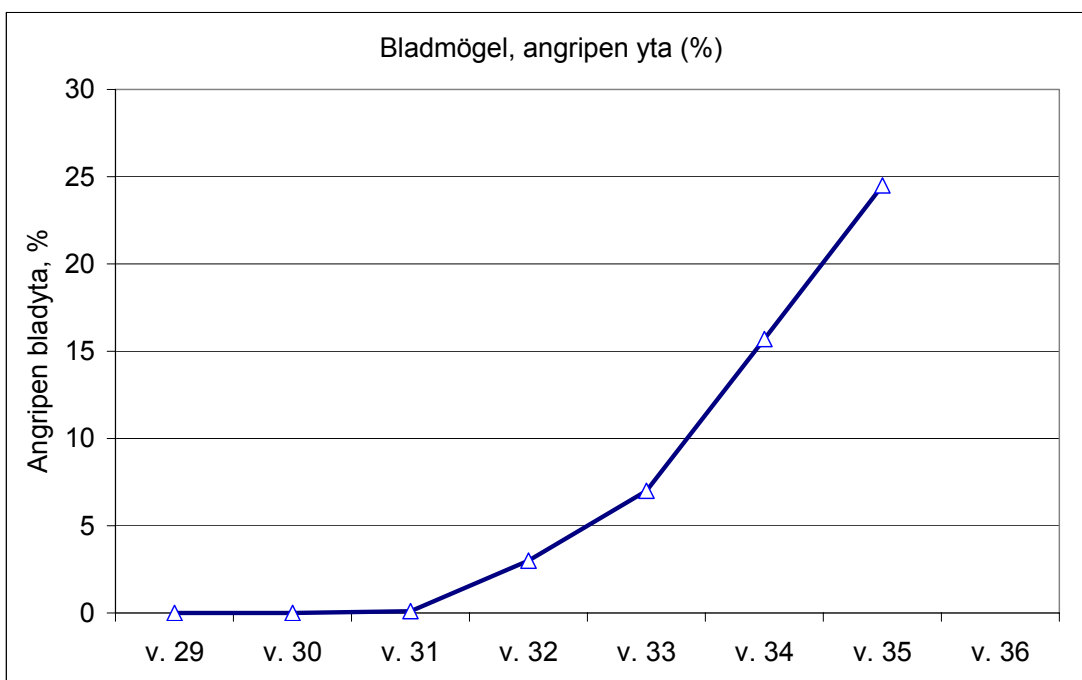
De första angreppen konstaterades i Blekinge och Halland i mitten av juni och för övriga områden två-tre veckor senare. Nästan alla stärkelse- och matpotatisfält som undersöktes angreps men skadorna blev mycket små utom i ett fält i Halland där kraftiga angrepp noterades. I övriga fält stannade angreppen på en mycket låg nivå, jämförbar med 2005 (se figur 53).

Figur 53. Utveckling av torrfläcksjuka (*Alternaria* spp) 2001-2007, ca 10-15 fält/år (2001-03 övervägande i stärkelsepotatis och under 2004-07 i både mat- och stärkelsepotatis).

Potatisbladmögel

Den tidiga våren medförde möjlighet till tidigare sättnings – trots det rapporterades de tidigaste angreppen från Sydkusten först kring den 8 juni, samma tidpunkt som 2006 men mer än två veckor senare än 2004 och 2005. Därefter dröjde det ca två-tre veckor innan nya angrepp hittades, först i Kullabygden, följt av västra Skåne, Kristianstad och Halland. Under sista veckan i juni och första veckan i juli var infektionstrycket mycket högt pga extremt kraftiga regn, följt av någon vecka med något lägre infektionstryck men under slutet av juli och större delen av augusti ökade risken återigen kraftigt. Liksom under 2006 fick många odlare svårigheter att hålla tillräckligt korta bekämpningsintervall vilket fick till följd att lokala infektionshärdar kunde hittas i flertalet fält. Som framgår av figur 54 var bilden densamma i prognosfälten - observera att även dessa rutor var behandlade mot bladmögel.

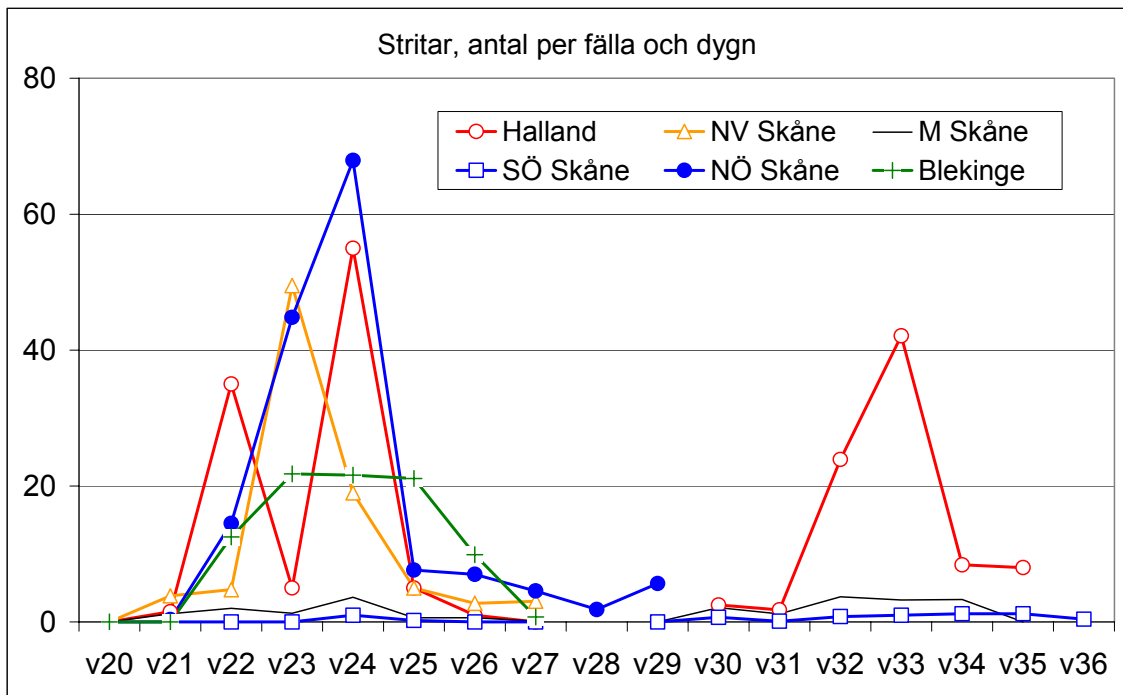
Figur 54. Bladmögelangripen yta i medeltal av nio behandlade prognosfält 2007.

Direktskadegörande insekter

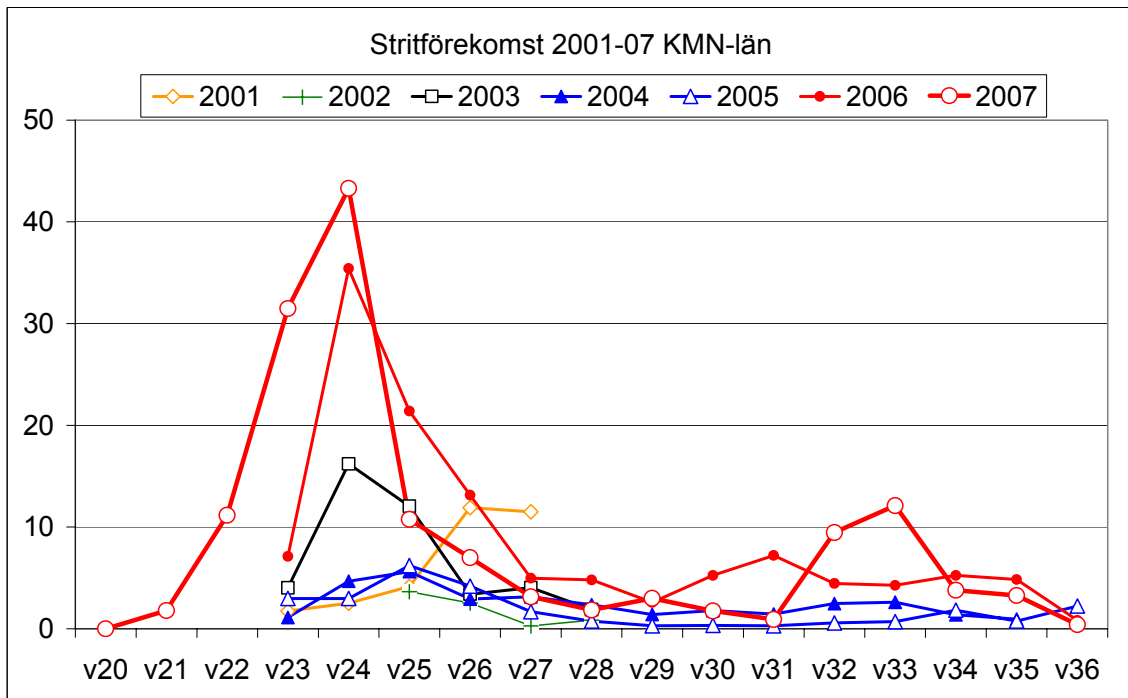
I ett antal potatisfält, främst i NÖ Skåne och Blekinge, sattes klisterfällor ut för att mäta inflygningen av stritar till fälten. De första stritarna noterades liksom ifjol redan i slutet av maj och första inflygningstoppen kom i mitten av juni. Inflygningen var i år mycket större och varade betydligt längre än normalt, (se figur 56 och 56). Bekämpningsbehovet var som vanligt störst i NÖ Skåne och Blekinge där en del fält fick sprutas mer än en gång men även i Halland förekom kraftiga angrepp. Den andra generationen uppvisade sin inflygningstopp i mitten av augusti. Även denna topp blev mer utdragen än normalt – i Halland noterades dessutom för tidpunkten mycket stora angrepp lokalt.

Bladlöss noterades i alla prognosfälten under säsongens andra del. Lössen började uppträda vid midsommar i Blekinge och Mellanskåne och överskred efterhand bekämpningströskeln (10 löss/storblad) i något fält. Angreppen blev dock inte lika

allvarliga som befarat på grund av de blöta förhållandena i juli som bromsade aktiviteten hos bladlössen. Även nyckelpigornas aktivitet bromsade angreppen.

Figur 55. Stritförekomst i matpotatis- men främst stärkelsepotatisfält vecka 20-36 2007. 2-3 fält/område förutom NÖ Skåne och Blekinge (7-10 fält)

Figur 56. Veckovis stritförekomst i matpotatis- och (främst) stärkelsepotatisfält 2001-07. Antal per fälla och dygn.

SOCKERBETOR

Mild vinter och torr vår medförde en rekordtidig sådd där medelsådatum blev den 2 april, 26 dagar tidigare än 2006 (och tre dagar tidigare än i Frankrike!). Regnet under påsken medförde en tidig och god planetablering på de flesta håll. Uppkomstskadegörarna utgjorde inte några större problem. Betflugan noterades i flertalet fält men angreppen var inte lika kraftiga som under 2006. Betbladlösen kom inte upp i bekämpnings-tröskeln i något prognosfält. I flertalet prognosfält registrerades kraftiga angrepp av framförallt mjöldagg men även *Ramularia*. Detta medförde att bekämpningströskeln för bladsvampar överskreds i alla fälten. Angreppen av betrost var små.

Omfattning

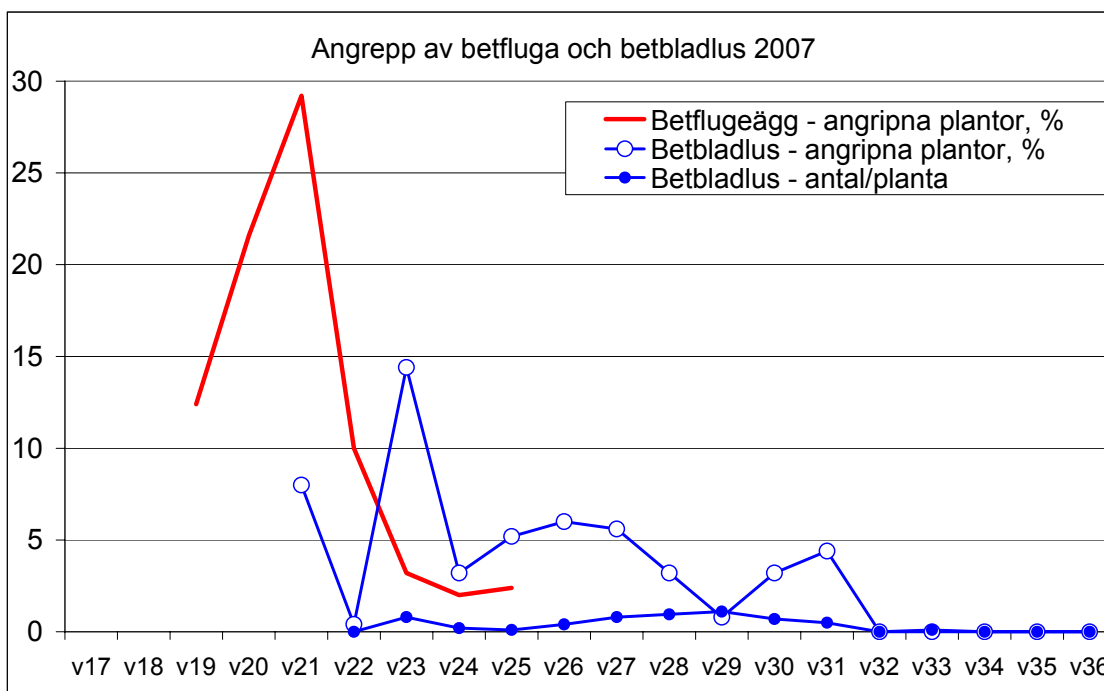
Tabell 14. Områdesvis sortfördelning i varningsfälten i sockerbetor år 2007.

	Arcanta	Julietta	Opta	Palace	Rasta	Sapporo	Zanzibar	Övr	Summa
Halland	0	0	3	0	1	1	0	0	5
NV Skåne	0	0	0	0	0	1	0	1	2
SV Skåne	0	0	0	0	0	0	1	1	2
M Skåne	0	0	0	1	0	0	1	1	3
SÖ Skåne	1	1	0	0	1	1	0	0	4
NÖ Skåne	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Blekinge	0	0	0	1	0	1	0	1	3
Summa	1	1	3	2	2	4	2	7	22

Under april-juli följdes angreppsnivåerna i 16 fält och i andra delen av säsongen (juli-september) i nio fält.

Utveckling av skadegörare 2007

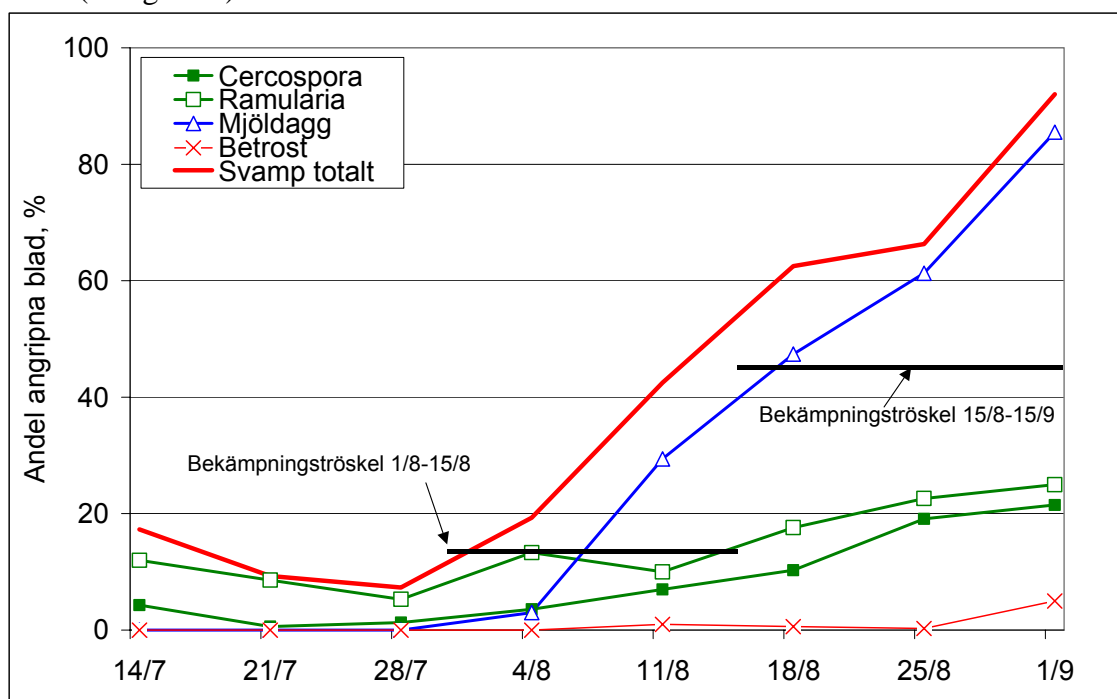
Insekter

Figur 57. Angrepp av betfluga och betbladlus 2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Bladsvampar

Bladsvamparna graderades fram till början av september. *Ramularia*-angreppen började redan i mitten av juli och blev i en del fält ganska kraftiga, särskilt i Halland och SÖ Skåne. Mjöldaggen kom också tidigt, i början av augusti, och steg snabbt till en mycket hög nivå. Mjöldaggen var också den huvudsakliga orsaken till att alla prognosfält överskred bekämpningströsklarna. Betrosten låg däremot hela säsongen på låga nivåer. Den första bekämpningströskeln (beg angrepp före 1 aug) överskreds i 9 av 9 fält. Den andra bekämpningströskeln (5-15% angripna blad 1-15 aug) överskreds i 9 av 9 fält och den tredje bekämpningströskeln (>45% angripna blad 15 aug-15 sept) överskreds i 8 av 9 fält (se figur 58).

Figur 58. Angrepp av *Cercospora*, *Ramularia*, mjöldagg och betrost i ett tiotal prognosfält 2007. Medeltal för Halland, Skåne och Blekinge.

Författare: Torbjörn Ewaldz och Gunilla Berg
Omslag: Kornrost
Foto: Alf Djurberg

Eftertryck tillåts om källan anges.

Adresser:
Växtskyddscentralen
Dragarbrunnsgatan 35
753 20 Uppsala
Tel. 018-69 38 31/32

Växtskyddscentralen
581 86 Linköping
Tel. 013-19 65 90

Växtskyddscentralen
Box 224
532 23 Skara
Tel. 0501-60 58 60

Växtskyddscentralen
Flottiljvägen 18
392 41 Kalmar
Tel. 0480-42 00 25

Växtskyddscentralen
Box 12
230 53 Alnarp
Tel. 040-41 50 00

Webbplats: www.sjv.se/vsc

Jordbruksverket
551 82 Jönköping
Tfn 036-15 50 00 (vx)
E-post: jordbruksverket@sjv.se
Webbplats: www.sjv.se